

Kapitel 10 – Äldres boende

av Lars Häll

- boendeform
- äldreboendets utveckling
- upplåtelseform
- boendekostnader
- trångboddhet

10.1 Inledning

Vår bostadsstandard bestäms av ett flertal huvudfaktorer. *Bostadsbeståndet* sätter ramar för hushållens bostadsstandard liksom för hushållsstrukturen. När antalet bostäder är för litet eller om det råder brist på stora eller små bostäder begränsas hushållsbildningen och det uppstår bostadsbrist. Analogt underlättas hushållsplittring vid bostadsöverskott på bostadsmarknaden.

Boendestandarden bestäms vidare av förhållandet mellan *boendekostnaderna* och de *resurser* som hushållet kan sätta in på bostadsmarknaden, resurser förvärvade på andra arenor, såsom arbetsmarknaden (arbetsinkomster, pensioner) eller genom sociala nätverk (förbindelser och ekonomiskt stöd vid bostadsanskaffning, arv, gemensamt boende etc.). Hit hör också bostadssubventioner i form av bostadsbidrag, räntebidrag, ränteaavdrag och särskilt boende när det gäller gamla eller funktionshindrade.

Till resurserna hör också *senioritet på bostadsmarknaden*. De äldre som köpt sin bostad eller fått besittningsrätt till en hyresbostad under en period när produktionspriser, marknadspriser och penningvärde var nominellt betydligt lägre bor idag billigare än de nya bostadskonsumenterna, dvs. ungdomsgenerationen.

Slutligen är vår bostadskonsumtion också en fråga om *preferenser*, där bostadskonsumtion och annan konsumtion vägs mot varandra.

Bostadsstandardens fördelning i befolkningen styrs alltså av ett samspel mellan hushållens resurser, bostadsutbudet, bostadspolitikens korrigerande av utbudet på bostadsmarknaden (bostadssubventioner), hushållens preferenser och den historiska framväxten av nuvarande bosättningsmönster (bostadsbyggandet i förhållande till hushållsbildning).

Ekonomiska förändringar får i allmänhet långsammare genomslag på bostadsmarknaden än på varumarknaden, eftersom bostadsbeståndet är givet och bostaden har hög prioritet i de flesta hushållen, och eftersom de flesta med ökande ålder får bättre hushållsekonomi. Därför syns också förändringarna främst hos de nya bostadskonsumenterna och i hushåll som fått tillökning i familjen. Bland pensionärer kommer vi att se en förlängning in i pensionsåldern av bostadsvalet under de yrkesaktiva åren. Man bor gärna kvar i den invanda bostaden och boendemiljön. Vi kommer att se att detta allt oftare innebär hög utrymmesstandard (när hushållet minskar då barnen flyttar ut, eller partnern avlider).

Redovisningen i detta kapitel omfattar ett tiotal indikatorer, som avser:

- *boendeform* (småhus, lägenhet i flerbostadshus, institutionsboende),
- *upplåtelseform* (äganderätt, bostadsrätt, hyresrätt),
- *boendekostnader, samt*
- *utrymmesstandard* ("trångboddhet", "hög utrymmesstandard" samt antal boende per 100 rumsenheter).

10.2 Boendeform

Allt fler äldre bor kvar i eget boende högt upp i åldrarna. Detta har möjliggjorts av att hälsoläget, och inte minst funktionsförmågan, förbättrats väsentligt bland de äldre. Det är också en konsekvens av en medveten politik från samhällets sida att styra över vårdresurser från olika former av institutionsboende till möjligheter att bo kvar i hemmet. Detta har skett dels genom en utökning av den kommunalt styrda hemtjänsten, dels, och i allt högre grad, genom att förlita sig på ett ökat stöd från nära anhörigas sida. Detta skeende belyses i flera kapitel i rapporten, t.ex.: kap 12: "Äldres hälsa", kap 13 "Äldres funktionsförmåga", kap 16 "Äldreomsorgens förändringar under de senaste decennierna", kap 17 "Hemtjänst och anhörigvård 1988-2003" samt i kap 18 "Informella hjälpgivare". I detta kapitel redovisas främst data kring de personer som bor kvar i en egen bostad.

De äldres bostadssituation, när det gäller det egna boendet, präglas av deras boendehistorik på bostadsmarknaden. De flesta bor sedan länge i sin bostad: de har en bostadskarriär bakom sig som ofta innebär låga hyror i det äldre lägenhetsbeståndet, eller har upplevt den långvariga inflationsperioden under 70- och 80-tal, och har idag reellt låga kapitalkostnader i bostadsrätter och egnahem.

De nya bostadskonsumenterna (ungdomar, invandrare) som nu börjar sin bostadskarriär har väsentligt större pro-

blem på bostadsmarknaden (höga hyror, begränsat utbud av smålägenheter, höga insatser till bostadsrätter/egnahem; icke-attraktiva lägen).

De äldres problem gäller ofta anpassningen av boendet till pensionärlivet. Det gäller nedtrappningen när hushållet krymper (barnen flyttar; partnern avlider) eller när ekonomin försämras (vid pensioneringen; när man blir ensam), samt bättre anpassning till den service-nivå man behöver (flyttning till centrala lägen; serviceboende; särskilt boende).

10.2.1 Boende i småhus resp. flerfamiljshus

Vid början av 2000-talet bor 56 procent av befolkningen, 20-84 år, i småhus, medan 43 procent bor i lägenhet i flerbostadshus. Sedan början av 1980-talet finns en svag tendens till ökat boende i småhus, och dito minskning av flerfamiljshusboende, dock ej statistiskt säkerställt. Mellan olika åldersgrupper har det dock skett stora förändringar med kraftiga generationsförskjutningar till följd (se nedan). I åldrarna mellan 20 och 84 år bor en halv procent på någon institution, vilket är en halvering sedan början av 80-talet. De resterande 1,5 procenten bor i "annat boende", t.ex. serviceboende i gruppboende, servicehus, studerandes "korridorboende" eller bostads- eller pensionärshotell.

Det är först bland de allra äldsta, de över 85 år, som institutionsboendet skjuter fart. Då vistas cirka 17 procent inom olika slags institutioner, medan cirka 12 procent bor i servicehus, i serviceboende i gruppboende etc. (se avsnitt 10.2.2 nedan).

I översiktstabellen i slutet av kapitlet visas hur nuläge och utveckling ser ut för ett stort antal befolkningsgrupper, sett ur ett generationsperspektiv. Då man adderar andelarna i de tre kolumnen "bor i småhus" resp. "flerfamiljshus", samt "institutionsboende" fås en restgrupp, "annat boende" som utgör komplementet upp till de sammantagna

100 procenten. Denna redovisas inte explicit i översiktstabellen, men utgörs av boendeformer som serviceboende i gruppbestäder, servicehus, studentrum i korridorhus, bostadshotell etc.

Det finns en betydande variation i småhusboendet inom olika befolkningsgrupper. Småhusboende är framför allt högt bland medelålders och pensionärer upp till 75 år, runt 65 procent. Betydligt lägre är andelarna bland de yngre, 20–29 år, med mindre än 30 procent. Detta illustrerar den generella eftersläpningen av ungdomsgenerationens materiella standard, som återkommer även när vi tittar på inkomstutveckling och annan konsumtion eller materiella tillgångar i kapitel 5-6. Många av de yngre i dessa åldrar är fortfarande hemmaboende och då är det ju föräldrarnas bostad som avses. Även andelen småhusboende bland de äldsta, 75 år och däröver är relativt låg, men stigande.

Bland yngre, 20-44 år, har småhusboendet *minskat* kraftigt, med cirka tio procentenheter, sedan början av 80-talet, medan det tvärtom har *ökat* väl så kraftigt, med 12-14 procentenheter i åldersgrupperna mellan 55 och 74 år. Bland boende i flerfamiljshus blir utvecklingen av naturliga skäl i stort sett det omvända (kommunicerande kärl). Vi utvecklar detta i nästa avsnitt med hjälp av multivariat analys.

Multivariata tvärsnittsanalyser

Hur utvecklingen ser ut när man tar hänsyn till olikheter i kön, klass, region och familjeförhållanden (dock inte förekomst av barn) framgår av diagramserien 10.1.a-d. Här visas andelen personer som bor i småhus, med jämförelser mellan olika åldersgrupper (i femårsklasser) och mellan fyra tidpunkter: början och slutet av 80-talet, mitten av 90-talet resp. början av 2000-talet. Dessa beräkningar sker med hjälp av multivariat analys (logitanalys; se teknisk kommentar i kapitel 1).

I diagram 10.1.a visas att andelen som bor i småhus minskar under de första

åren efter 20-årsåldern. Det är då många flyttar hemifrån från föräldrarnas boende och skaffar sig något eget, företrädesvis i flerfamiljshus. Härefter ökar småhusboendet brant, i takt med att den ekonomiska situationen förbättras, man bildar familj och skaffar barn. Efter 55-årsåldern minskar åter denna andel kontinuerligt för varje femårsklass – i samband med att familjestorleken minskar, barnen flyttar ut, någon av makarna avlider etc.

Sett över hela 25-årsperioden har småhusboendet minskat bland ungdomar och personer i den yngre medelåldern. Detta kan hänga samman med en allt senare etablering på arbetsmarknaden, senare familjebildning och barnafödande. Bakgrunden till denna förlängning av etableringsfasen är allt längre ungdomsutbildning, ökad arbetslöshetsrisk och inkomstotrygghet. Det är först efter cirka 55-årsåldern som det ökande småhusboendet fram emot 90-talets mitt slår igenom. I åldrarna fram till 75-årsåldern är denna ökning kraftig. Detta kan bl.a. vara en konsekvens av att många av dagens nyblivna pensionärer skaffade sig småhus under "småhusvågen" 1975–85, i samband med sin egen etableringsfas och sedan haft möjlighet att behålla dessa genom god ekonomi, bättre hälsotillstånd och längre livslängd.

Skillnaden mellan könen, när man bl.a. kontrollerar för familjesituation, blir av naturliga skäl ganska små, framför allt i medelåldrarna; man bor tillsammans under samma tak och följs upp genom åldrarna. Det är först vid äldre år som andelen män är högre: man har kvar sin, oftast yngre, maka i livet och klarar av småhusboendets krav. Kvinnorna blir i högre utsträckning lämnade ensamma på äldre dar och tvingas ibland flytta till en mindre och ur servicesynpunkt kanske bättre belägen lägenhet (diagram 10.1.b).

Diagram 10.1.a

Småhusboende efter period och ålder. Med kontroll för kön, klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

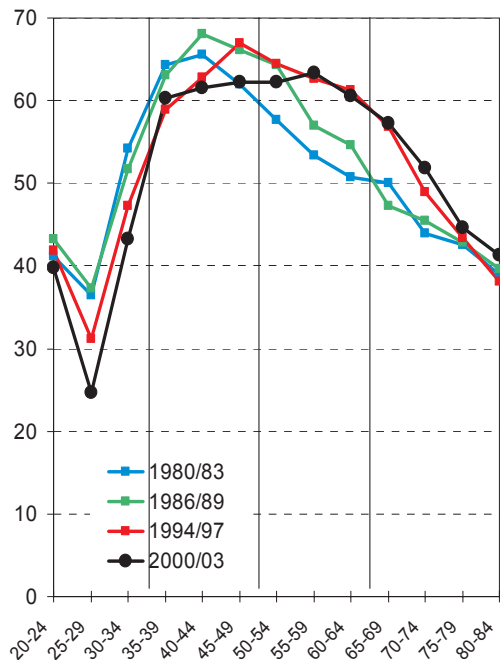

Diagram 10.1.c

Småhusboende efter klass, period och ålder. Med kontroll för kön, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

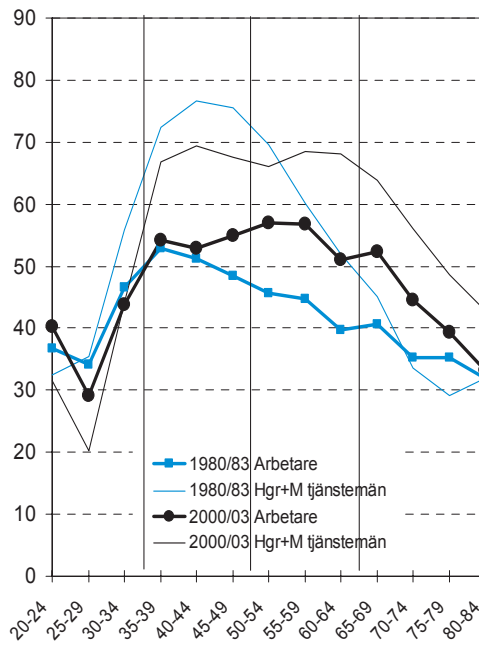

Diagram 10.1.b

Småhusboende efter kön, period och ålder. Med kontroll för klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

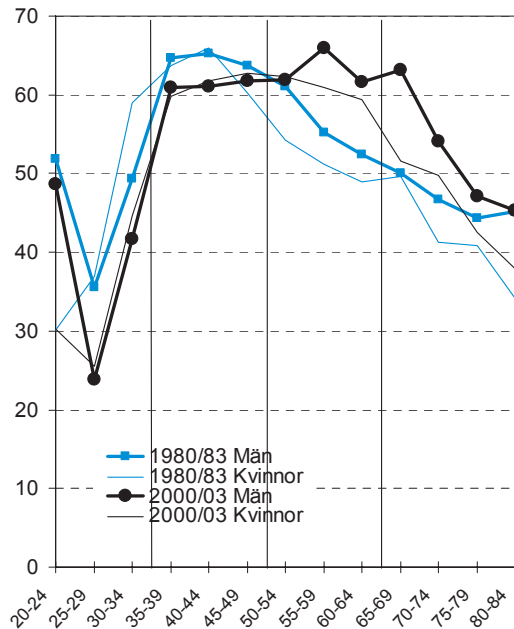
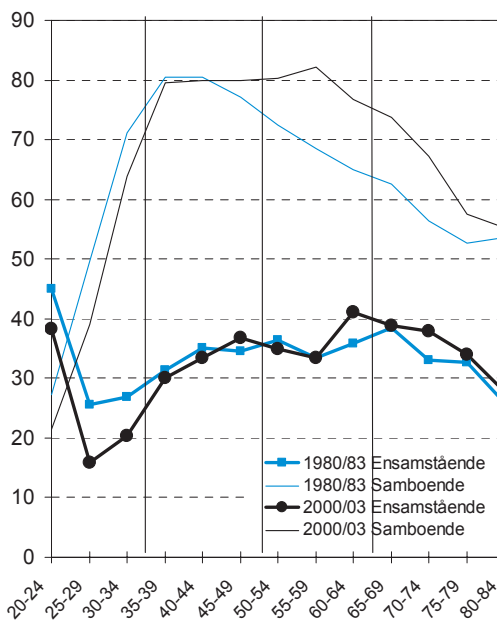

Diagram 10.1.d

Småhusboende efter familjesituation, period och ålder. Med kontroll för kön, klass och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

Efter 35-årsåldern fram till efter pensionsåldern är det en jämförelsevis hög andel bland tjänstemännen på hög- eller mellannivå som bor i småhus. Detta är ett väl känt förhållande och en konsekvens av den bättre ekonomin. I de högre åldrarna minskar skillnaderna, vilket bl.a. kan bero på att de högre och mellan-tjänstemännen i större utsträckning flyttar till centralt belägna bostadsrätter (diagram 10.1.c)

Diagram 10.1.d, slutligen, visar att småhusvägen framför allt har gått till samboendehushållen. Här har de ekonomiska förutsättningarna varit bäst. Stordriftsfördelen (två lever billigare tillsammans än var för sig) och den ökade förvärvsfrekvensen bland kvinnor (som tillför samboendehushållen större resurser) har underlättat realiseringen av småhusboendet.

Longitudinella analyser

I tabell 10.1 visas en analys med longitudinell ansats beträffande befolknings-skillnader när det gäller småhusboende. Vi följer där en panel äldre från 90-talet (1990/95) till sekelskiftet (1998/2003), då respondenterna åldrats 8 år. Här kan vi alltså följa åldrandets effekter för olika grupper prospektivt och samtidigt kontrollera för ålder, kön, familj, klass och region (logitanalys). Fyra modeller har beräknats.

Modell A visar till att börja med *tvärsnittsskattningar* i form av oddskvoter (=OK; se även kapitel 1) för varje delgrupp, som anger den relativa nivån för småhusboende, jämfört med en referensgrupp (där OK=1) när man samtidigt kontrollerar för alla andra variabler i modellen. Vi ser här en återspeglning av resultaten i det övriga tabell- och diagrammaterialet: Män bor oftare i småhus än kvinnor; småhusboendet minskar med stigande ålder från 45–54-årsåldern till 70–76-års-åldern; det är betydligt vanligare bland gifta/samboende än bland ensamstående och vanligare bland tjänstemän på hög- och mellannivå, företagare och, framför allt, bland jordbruka-

Tabell 10.1 Longitudinell multivariat analys av förändringar när det gäller småhusboende. Logitanalys. Oddskvoter (OK) resp. procenttal. Fyra modeller (se kapitel 1). Personer som 1990/1995 var 45-76 år. Antalet intervjuer är 15 190.

	Modell			
	A OK	B OK	C % +	D % -
Period				
1990-1995	1,0			
1998-2003	0,8 *			
Kön				
Man	1,2 *	0,8 *	10,1	14,9
Kvinna	1,0	0,9 *	8,4	17,6
Ålder				
45-54 år	1,0	0,9 *	15,5	9,7
55-64	0,8 *	0,9 *	12,6	12,0
65-69	0,5 *	0,8 *	7,0	20,8
70-76	0,4 *	0,8 *	5,1	26,9
Civilstånd				
Ensamstående	0,3 *	0,9 *	8,2	18,1
Gift/samboende	1,0	0,8 *	10,4	14,5
H-region				
Sthlm,Gbg,Malmö	0,5 *	0,8 *	7,6	19,4
Övr. större städer	1,0	0,8 *	9,3	16,1
Övriga Sverige	1,8 *	0,8 *	11,1	13,6
Klass				
Arbetare	1,0	0,9 *	8,3	17,9
Lägre tjänstemän	1,1 *	0,8 *	8,0	18,4
Mellan/högre tjm	1,3 *	0,8 *	8,7	17,1
Företagare	1,4 *	0,8 *	10,9	13,8
Jordbrukare	4,1 *	0,5 *	16,2	9,2

re än bland arbetare. Den regionala redovisningen visar att småhusboendet är lägre i större städer och då särskilt inom de tre storstadsregionerna.

Modell B visar den *longitudinella* förändringen över åtta levnadsår från 90-talets första hälft till sekelskiftet. Här visar oddskvoterna förändringen av småhusboendet i förhållande till utgångsläget för varje person åtta år tidigare. I samtliga redovisade befolkningsgrupper visas en minskning efter de åtta åren, i de flesta fall med en oddskvot på 0,8 eller 0,9.

Modell C anger andelen som flyttat in i ett småhus, givet att man inte bodde i ett sådant vid den första intervjun och **modell D** visar det omvända förhållandet – man har flyttat från småhus till något alternativt boende. Det senare alternativet är det vanligaste inom flertalet grupper. Kvinnor har något oftare lämnat småhusboendet, äldre oftare än yngre och de som bor i en storstad oftare än de som bor i mera glesbebyggda områden. De motsatta trenderna gäller för de som flyttat in i ett småhus.

10.2.2 Särskilt boende

Det har skett mycket stora förändringar av den offentliga äldreomsorgens organisation under 1990-talet. Genom ädelreformen 1992 övergick det samlade ansvaret för äldreomsorgen till kommunerna, som därmed bland annat fick ta över 30 000 sjukhemsplatser.

Med ädelreformen infördes benämningen *särskilt boende* som samlingsbeteckning för de boendeformer, avsedda för äldre och funktionshindrade, som kommunerna ansvarar för, och som tidigare har benämnts servicehus, ålderdomshem, sjukhem eller gruppboende. På servicehusen bor personer med varierande omsorgsbehov, från dem som klarar sig själva till dem som behöver omfattande hjälpinsatser. På övriga särskilda boenden, där personal finns dygnet runt, bor personer med stora omsorgsbehov.

Cirka 100 400 äldre bodde permanent i särskilda boendeformer den 1 oktober 2005. Det betyder att antalet boende har minskat med cirka 17 800 personer eller omkring 15 procent jämfört med år 2000. I åldersgruppen 65-79 år har antalet boende minskat med ca 7 000 och bland personer 80 år och äldre med ca 10 800 boende. Av de boende var omkring 70 procent kvinnor och ca 80 procent var 80 år och äldre.

I förhållande till det totala antalet invånare över 65 år, har andelen personer i denna åldersgrupp som bodde perma-

nent i särskilda boendeformer minskat från cirka 8 till 6 procent. I åldersgruppen 80 år och äldre minskade andelen från cirka 20 till 17 procent mellan 2000 och 2005. Av samtliga permanent boende i särskilda boendeformer bodde omkring 13 procent i bostäder som drevs i enskild regi. Motsvarande andel år 2000 var ca 11 procent.¹

Antalet vårdplatser på sjukhus där huvuddelen av patienterna utgörs av äldre personer har också reducerats. Mellan 1992 och 2003 minskade antalet platser inom geriatrik med 69 procent och inom medicin med 27 procent. Minskningen berodde delvis på effektiviseringen av vården, där nya behandlingsmetoder infördes, men också på besparingar. Det minskade antalet vårdplatser ledde till att personer som tidigare skulle ha vårdats på sjukhus i allt större utsträckning flyttade till särskilt boende, men också att äldre personer som bodde i vanliga bostäder skrevs ut med allt större behov av medicinsk vård, hemtjänst och rehabilitering. Vårdbehoven ökade därmed både bland dem som bodde i särskilt boende och dem i vanliga bostäder.²

Nära 135 000 äldre, som bodde i ordinarie boende, var beviljade hemtjänst den 1 oktober 2005. Det betyder att antalet äldre med hemtjänst har ökat med cirka 12 procent eller omkring 14 000 personer jämfört med år 2000. Detta innebär att 9 procent av hela gruppen 65 år och äldre har tillgång till hemtjänst. Om man ser till dem som är över 80 år, så har antalet med hemtjänst ökat med cirka 15 100, samtidigt som antalet personer med hemtjänst i åldrarna 65-79 år minskat med cirka 11 000 personer sedan 2000. Andelsmässigt utgör dessa 3 procent av

¹ "Äldre – vård och omsorg år 2005. Kommunala insatser enligt socialtjänstlagen samt hälso- och sjukvårdslagen.", Socialtjänst 2006:3, Socialstyrelsen, 2006.

² "Social rapport 2006", Socialstyrelsen, 2006

åldersgruppen 65-79 år och 20 procent av personerna över 80 år.³

Den sammantagna bilden - utflyttningen från institutionerna och en ökad betoning på hemtjänst beskrivs utförligt i kap 16 "Äldreomsorgens förändringar under de senaste decennierna" och kap 17 "Hemtjänst och anhörigvård 1988-2003". Här beskrivs syftet med den förda politiken som ett uttryck för att ge de äldre större valfrihet och möjlighet att bo kvar i sin hemvanda miljö, men också utifrån besparingsskäl, varav en av konsekvenserna är ett ökat tryck på anhörigas möjligheter att ställa upp med vård och omsorg.

I ULF-undersökningarna registrerar vi en grupp "institutionsboende" som en boendeform med dygnetruntvård knuten till institutioner där man har ett rum eller plats i ett rum (boende på t.ex. ålderdomshem, sjukhem, långtidssjukvård etc.). Till "annat boende" hänförs övriga som inte bor i en egen bostad, t.ex. serviceboende i gruppboendestäder, servicehus, pensionärs- eller bostadshotell, "korridorboende" etc.

"Mervärdet" med redovisningen av andelen institutionsboende enligt ULF-undersökningarna i översiktstabellen i slutet av kapitlet, är möjligheten att också se hur fördelningen utfaller beroende på klasstillhörighet, familjesituation och uppgivet eget hälsotillstånd. "Annat boende" redovisas inte explicit i tabellen utan utgör restposten upp till 100 procent, då övriga kategorier summeras.

Vid 2000-talets början bodde enligt dessa definitioner 2,4 procent av samtliga över 55 år på institution, vilket enligt våra skattningar utgör omkring 65 000 av befolkningen i dessa åldrar. En klar majoritet var kvinnor, tre procent jämfört med knappt två procent bland männen. För båda könen antyder utvecklingen en minskning med cirka en procentenhet, dvs. en tredjedel, sedan början av

80-talet. Läger vi till dem som bor i "annat boende" (servicehus, serviceboende i gruppboendestäder etc.), blir det skattade totalantalet närmare 120 000, en siffra som överensstämmer väl med den offentliga statistiken från Socialstyrelsen, enligt ovan (118 000 år 2000).

Bland de allra äldsta, 85+, bor 17 procent på en institution enligt ULF-definitionen (en minskning med cirka 12 procentenheter sedan slutet av 80-talet) – 18 procent av kvinnorna (minus 13 procentenheter; signifikant), och 14-15 procent bland männen (minus 8 procentenheter).

Indelningen efter familjeförhållanden visar att det knappast längre finns några sammanboende kvar på institutionerna, vilket kan jämföras med några enstaka procent under 80-talet. Bland ensamstående är ungefär 7 procent av 75-84-åringarna och 20 procent bland de som är över 85 år institutionsboende. Här är andelen större bland män än bland kvinnor, vilket kan återspegla dels att ensamma män har svårare att klara sitt hushåll, dels att medelåldern bland männen är högre.

Äldre med arbetarbakgrund är i högre grad institutionsboende än tjänstemannagrupperna och tidigare företagare. Bland de äldsta, över 85 år, bor närmare 20 procent av de f.d. arbetarna på institution, jämfört med drygt 10 procent inom tjänstemannagrupperna.

Den sista indelningen i översiktstabellen visar institutionsboendet bland grupper med hälsoproblem. Bland de som själva säger sig sakna hälsoproblem är det, vilket tycks rimligt, knappast någon som bor på institution. Av de som upplever olika hälsoproblem är cirka 8 procent institutionsboende (70 år och äldre), lika för män och kvinnor. Bland de som är över 70 år och som får någon form av äldreomsorg bor omkring 10 procent på en institution. Här saknar vi data från tidigare år, vilket gör att vi inte kan studera utvecklingen över tiden med hjälp av ULF-data.

³ Socialtjänst 2006:3, Socialstyrelsen, 2006. Se not 1.

10.3 Upplåtelseform

Traditionellt har småhus varit ägarbostäder, och lägenheter i flerbostadshus har varit hyresbostäder. Under de senaste decennierna har dessa skarpa gränser ändrats något. Hyresrätterna har blivit färre (minus fem procentenheter sedan början av 80-talet), bostadsrätterna har ökat med drygt fyra procentenheter, medan andelen med äganderätt minskat marginellt. Vid början av 2000-talet bodde ungefär hälften av den vuxna befolkningen med äganderätt, 16 procent med bostadsrätt och 32 procent med hyresrätt. I översiktstabellerna i slutet av kapitlet visas "nuläge" och utvecklingstendenser för dessa tre indikatorer.

Andelen som bor med äganderätt varierar i stort sett på samma sätt som de som bor i småhus. Från cirka 20 procent bland de yngsta, 20-29 år, ökar andelen kraftigt till 50 procent bland 30-44-åringar och till cirka 60 procent i åldrarna mellan 45 och 74 år. Bland äldre pensionärer minskar andelen till 40 procent och därunder. Utvecklingen sedan början av 80-talet visar en kraftig minskning (cirka 12 procentenheter) av andelen med äganderätt bland yngre upp till 44 år, och en motsvarande ökning i åldrarna mellan 55 och 74 år.

Multivariata tvärsnittsanalyser

I diagramserien 10.2-10.4 a-d visas andelen personer som bor med *äganderätt*, *bostadsrätt* resp. *hyresrätt*, där jämförelser görs mellan olika åldersgrupper (i fem-årsklasser) och mellan de fyra tidsintervallen - början och slutet av 80-talet, mitten av 90-talet (1994/97) samt början av 2000-talet. Dessa beräkningar sker med hjälp av multivariat analys (logitanalys; se teknisk kommentar i kapitel 1) och med varierande kontroll för kön, klass, familjesituation och region.

Utvecklingen av *ägandebostäder* liknar i allt väsentligt utvecklingen när det gäller småhusboendet (se även avsnitt 10.2.1 ovan). I diagram 10.2.a visas att andelen som äger sin bostad har minskat sedan 80-talet i samtliga åldersgrupper upp till

55-årsåldern. Den markanta nedgången mellan 20-24 år resp. 25-29 år beror på att de som bott kvar i föräldrahemmets ägarbostad flyttat hemifrån till, framförallt, en egen hyresbostad. Kring 60-årsåldern växlar bilden och fram till 75-årsåldern har andelen som äger sin bostad (framförallt villa/småhusboende) ökat sedan 90-talet och fortsättningsvis in på 2000-talet.

I diagrammen 10.2.b-d, som speglar ägarboendet med konstanthållning för kön, klass resp. familjesituation, visas naturligt ungefär samma nivåer och utveckling som gällde för småhusboendet i diagram 10.1.b-d (se kommentarer till dessa).

Bostadsrätter kan vara såväl småhus, radhus och lägenheter i flerfamiljshus. I diagramserien 10.3.a-d visas att andelen som bor i bostadsrätt har ökat i flertalet åldersgrupper. Här bör man komma ihåg att vägen till en bostadsrätt kan variera mycket med ålder. En bostadsrätt kan vara en omvandlad hyresrätt i vilken den gamla hyresgästen bor kvar. Det kan också vara en nyproducerad och dyr lägenhet som ungdomar trots svag ekonomi tvingas köpa. Av diagram 10.3.a framgår att bostadsrätter har ökat mest bland yngre och de äldsta. Övriga diagram visar att skillnaderna mellan män och kvinnor är små, men att det är betydligt vanligare att ensamstående bor med bostadsrätt. Det är också bland de ensamstående som ökningen varit störst sedan början av 80-talet. Skillnaden mellan att bo med äganderätt eller bostadsrätt kan antas spegla ett val eller en livsstil bland de som har de ekonomiska möjligheterna att välja: att bo centralt med närhet till service, kultur- eller nöjesutbud, snarare än i städernas eller tätorternas periferi.

Som framgår av översiktstabellen i slutet av kapitlet har det skett en allmän nedgång av andelen *hyresrätter* sedan början av 80-talet (minus fem procentenheter). Denna minskning är dock helt och hållet koncentrerad till åldersgrupperna mellan 55 och 75 år. Bland unga

och yngre medelålders personer har det snarare skett en ökning sedan början av 80-talet (diagram 10.4.a). Detta bör ha samma orsaker som det lägre småhusboendet bland dessa: en sämre ekonomisk situation beroende på allt längre ungdomsutbildning, ökad arbetslöshetsrisk och inkomstotrygghet, medan de äldre har fått allt bättre valmöjligheter.

Jämförelsen mellan män och kvinnor visar inga större avvikelser förrän uppemot 55-årsåldern, och då främst under den senaste perioden, vid mitten av 90-talet. Då är andelen hyresrättsboende betydligt lägre bland männen, och med en markant minskning sedan 80-talet. Som vi sett tidigare har män ofta möjligheter att bo kvar i småhus högre upp i åldrarna, medan kvinnorna oftare blir lämnade ensamma och, av ekonomiska och/eller praktiska skäl, föredrar en billigare och ur servicesynpunkt kanske bättre belägen hyresrätt (diagram 10.4.b).

Även när vi gör jämförelser mellan klasser och efter familjesituation blir utvecklingen och skillnaderna, ganska naturligt, i stort sett motsatta de som speglades för småhusboende. Arbetare bor i alla åldersgrupper oftare med hyresrätt än tjänstemän på hög- eller mellannivå, speciellt påtagligt i 35–75-årsåldrarna; och detsamma gäller för ensamboende i relation till samboende (diagram 10.4.c-d).

Longitudinella analyser

I tabell 10.3 visas en analys med longitudinell ansats beträffande boende med hyresrätt. Vi följer där en panel äldre från 90-talet (1990/95) till sekelskiftet (1998/2003), då respondenterna åldrats 8 år. Här kan vi alltså följa åldrandets effekter för olika grupper prospektivt och samtidigt kontrollera för ålder, kön, familj, klass och region (logitanalys). Fyra modeller har beräknats.

Modell A inleder med *tvärsnittsskattningar* i form av oddskvoter (=OK) för varje delgrupp, som visar den relativa nivån för boende med hyresrätt, jämfört med en referensgrupp (där OK=1), när

man samtidigt kontrollerar för alla andra variabler i modellen. De mera uttalade skillnaderna som visas här är att de äldre (65–76 år) betydligt oftare bor med hyresrätt än referensgruppen 45–54-åringar, liksom ensamstående närmare tre gånger så stor utsträckning som samboende (OK=2,7). Vidare framgår att arbetare i större utsträckning än någon annan socioekonomisk grupp bor med hyresrätt och att detta också är vanligare i de tre storstadsområdena än i övriga delar av landet.

Modell B visar den *longitudinella* förändringen över åtta levnadsår från början av 90-talet till sekelskiftet. Här återger oddskvoterna förändringen av hyresrättsboendet i förhållande till utgångsläget för varje person åtta år tidigare. Skillnaderna på detta individuella plan är genomgående små. Ett undantag utgör jordbrukarna som i signifikant hög utsträckning fått lämna äganderätten till gården för att istället bo med hyreskontrakt.

Modell C anger alternativet att bo med hyresrätt, givet att man bodde med ägande- eller bostadsrätt vid den första intervjun åtta år tidigare och **modell D** visar det omvända förhållandet - från hyresrätt till någon annan upplåtelseform. Procentandelarna i tabellen utgår således från de som ändrat position under åtta-årsperioden. Det är här små variationer mellan de olika befolkningsgrupperna. Ungefär var tionde har övergått till hyresrätt, medan den dubbla andelen, cirka 20 procent, ändrat sitt boende till bostads- eller äganderätt. Detta senare är vanligare bland de yngre, 45-64 år, än bland nuvarande pensionärer.

Diagram 10.2.a
 Personer som äger sin bostad efter period och ålder. Med kontroll för kön, klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

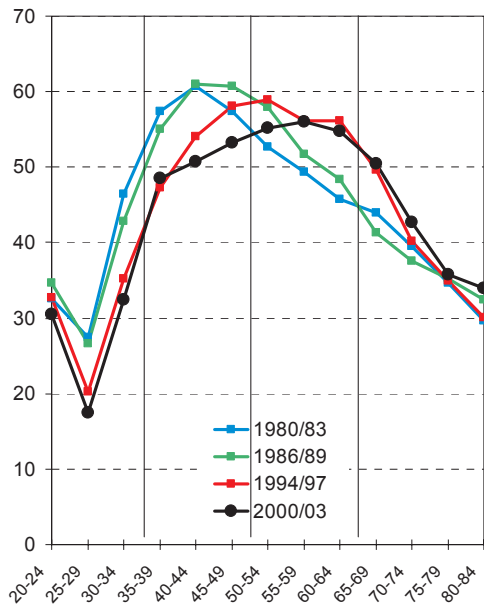

Diagram 10.2.c
 Personer som äger sin bostad efter klass, period och ålder. Med kontroll för kön, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

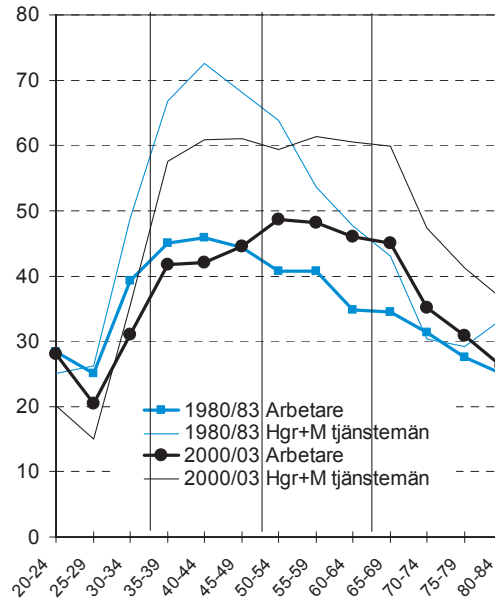

Diagram 10.2.b
 Personer som äger sin bostad efter kön, period och ålder. Med kontroll för klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

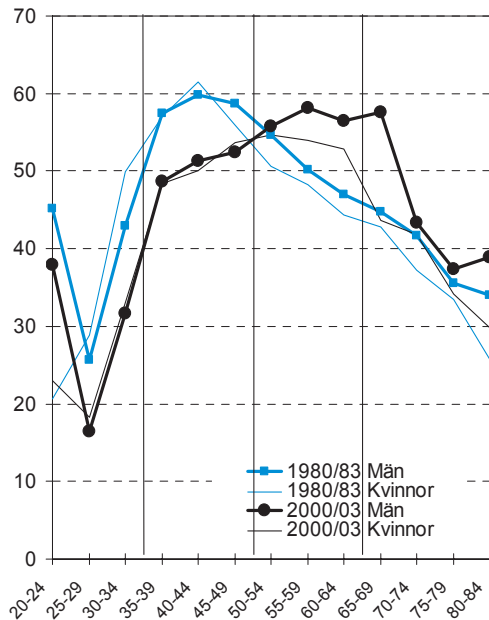

Diagram 10.2.d
 Personer som äger sin bostad efter familjesituation, period och ålder. Med kontroll för kön, klass och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

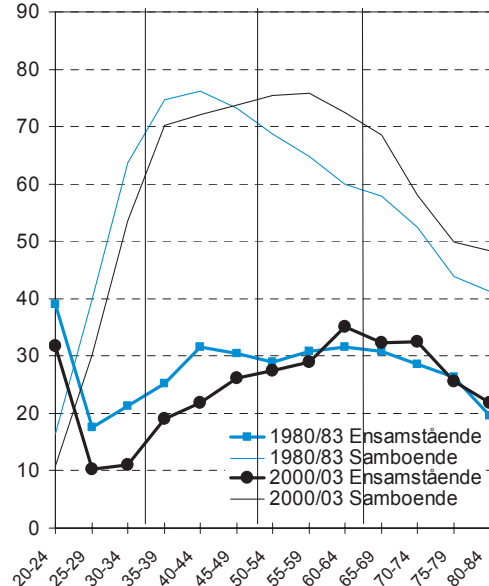

Diagram 10.3.a

Personer som bor i bostadsrätt efter period och ålder. Med kontroll för kön, klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

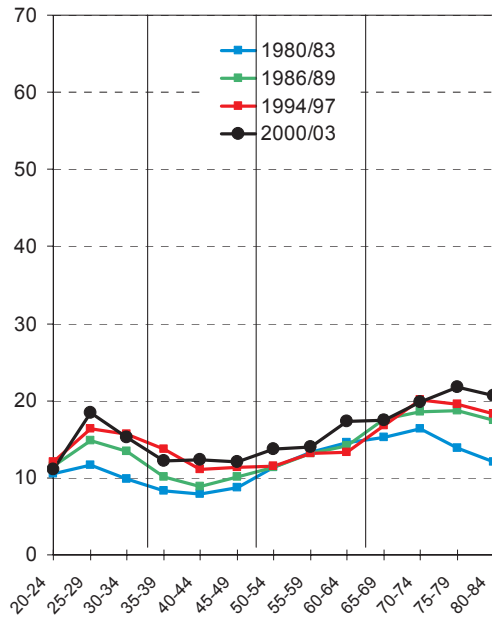

Diagram 10.3.c

Personer som bor i bostadsrätt efter klass, period och ålder. Med kontroll för kön, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

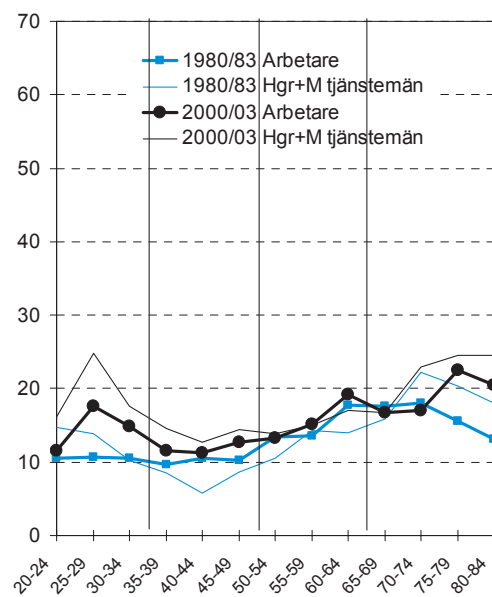

Diagram 10.3.b

Personer som bor i bostadsrätt efter kön, period och ålder. Med kontroll för klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

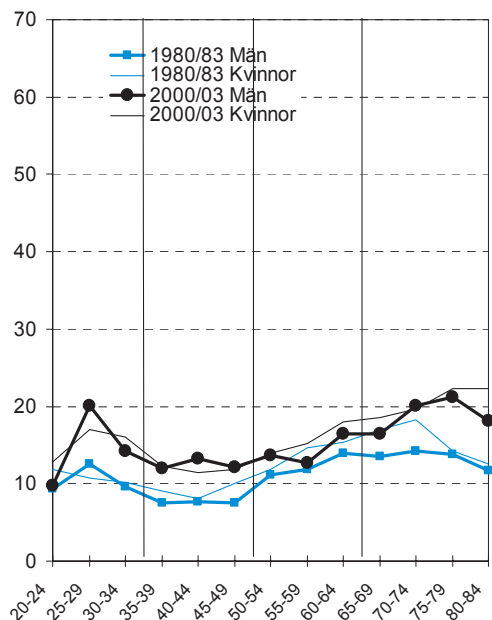

Diagram 10.3.d

Personer som bor i bostadsrätt efter familjesituation, period och ålder. Med kontroll för kön, klass och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

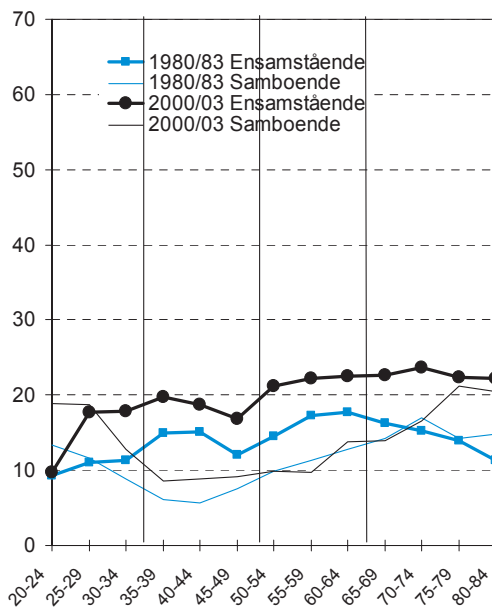

Diagram 10.4.a

Hyresrätt efter period och ålder. Med kontroll för kön, klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

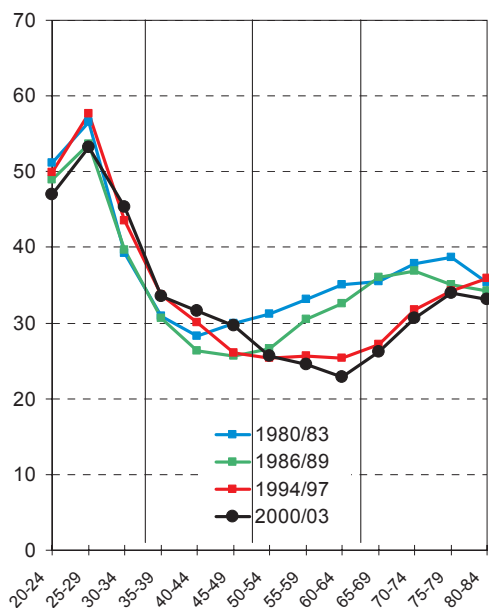

Diagram 10.4.c

Hyresrätt efter klass, period och ålder. Med kontroll för kön, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

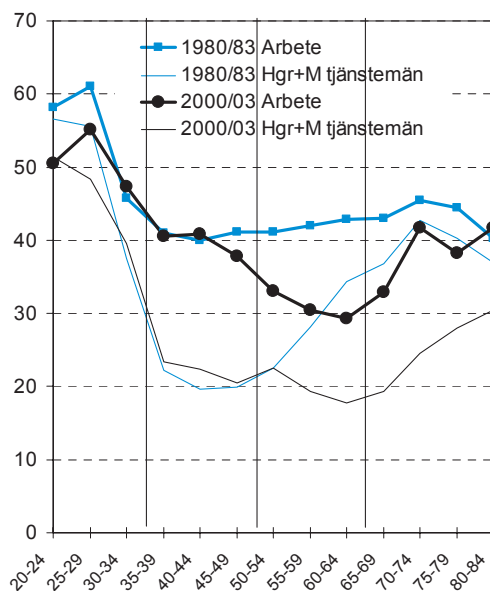

Diagram 10.4.b

Hyresrätt efter kön, period och ålder. Med kontroll för klass, familjesituation och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

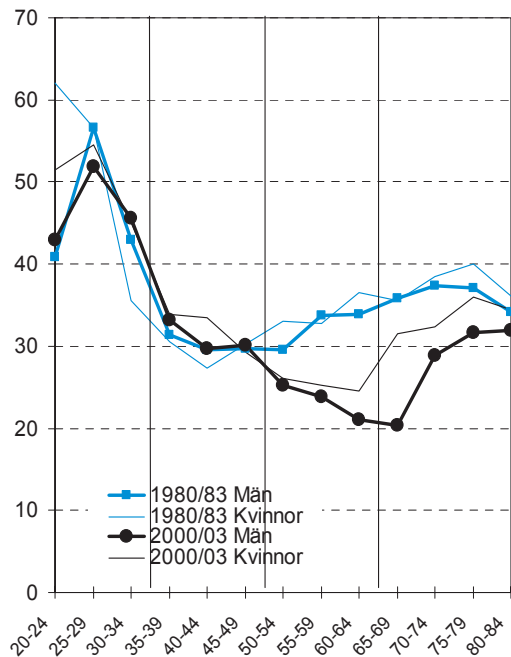
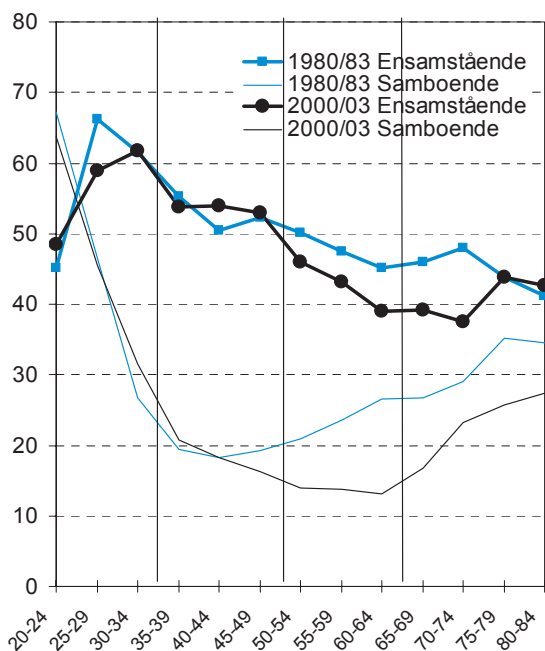

Diagram 10.4.d

Hyresrätt efter familjesituation, period och ålder. Med kontroll för kön, klass och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

Tabell 10.2 Longitudinell multivariat analys av förändringar när det gäller boende med hyresrätt. Logitanalys. Oddsquoter (OK) resp. procenttal. Fyra modeller (se kapitel 1). Personer som 1990/1995 var 45-76 år. Antalet intervjuer är 15 190.

	Modell			
	A OK	B OK	C % +	D % -
Period				
1990-1995	1,0			
1998-2003	1,0			
Kön				
Man	0,9	1,0	8,7	21,6
Kvinna	1,0	1,0	11,0	17,4
Ålder				
45-54 år	1,0	0,9 *	6,5	27,3
55-64	1,1	1,0	7,9	23,4
65-69	1,4 *	1,1 *	12,6	15,4
70-76	1,6 *	1,1	13,9	13,9
Civilstånd				
Ensamstående	2,7 *	0,9 *	10,2	18,6
Gift/samboende	1,0	1,1 *	9,4	20,2
H-region				
Sthlm,Gbg,Malmö	1,5 *	0,9 *	10,1	18,9
Övr. större städer	1,0	1,0	10,3	18,6
Övriga Sverige	0,7 *	1,1	9,1	20,7
Klass				
Arbetare	1,0	0,9	10,8	17,8
Lägre tjänstemän	0,8 *	1,0	8,7	21,5
Mellan/högre tjm	0,7 *	1,0	9,0	20,9
Företagare	0,6 *	1,2 *	9,2	20,6
Jordbrukare	0,4 *	1,9 *	11,1	17,3

10.4 Boendekostnader

Hushållens boendekostnader uppgår till mellan 20 och 25 procent av våra totala disponibla inkomster, beroende på om man bor i hyresrätter eller ägda småhus. I internationell jämförelse använder vi en relativt stor andel av konsumtionsutrymmet till bostadskostnaderna.⁴

I tabell 10.3 visas utvecklingen när det gäller utgifter för bostaden i relation till den disponibla inkomsten 1989-2002,

fördelat på upplåtelseform och några olika hushållstyper 1989-2002.⁵

En jämförelse mellan småhus resp. hyres- och bostadsrätt visar på relativt stora skillnader i nettoutgifter. Nettoutgiften är störst bland hushåll boende i ägda småhus. Under 2002 var den i genomsnitt 64 900 kronor, medan den var 44 400 kronor resp. 46 200 kronor i hyres- resp. bostadsrätt. Skillnaden förklaras bl.a. av att hushållen i småhus är större och kräver större bostäder.⁶

Den bostadsutgiftsprocent som visas i tabellen beräknas som kvoten mellan hushållets nettoutgift⁷ och dess disponibla inkomst. Syftet är att den skall beskriva hur stor andel av hushållens inkomst som går åt till att betala boendet.

År 2002 har boende i hyreslägenheter den genomsnittligt högsta bostadsutgiftsprocenten. De betalar i genomsnitt 24 procent av den disponibla inkomsten för boendet. Det är en ökning med 4 procentenheter sedan slutet av 80-talet. En topp inträffade under senare delen av 90-talet då utgiftsandelen nådde 26-27 procent. Bland bostadsrätter ligger denna andel år 2002 på ungefär samma nivå som vid slutet av 80-talet (21 procent). Även här var andelen högre under 90-talets senare del. Det är de som bor i ägda småhus som har den relativt sett lägsta bostadsutgiften, 20 procent. Denna andel har sjunkit successivt sedan början av 90-talet.

⁵ Uppgifterna är hämtade från "Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2006", SCB, 2006.

⁶ Ibid. sid. 186.

⁷ Hushållens genomsnittliga nettoutgift är definierad på ett sätt som möjliggör årsvisa jämförelser mellan upplåtelseformerna i tabell 10.3. För hyresrätter är den hyran plus hushållets egna utgifter för underhåll. Bostadsbidrag samt eventuella medel uttagna ur inre reparationsfond dras ifrån. I bostadsrätt beräknas nettoutgiften på samma sätt. Här tillkommer också ränteutgifter och amorteringar för bostadslån. För ägda småhus består nettoutgiften av bl.a. ränteutgift, amortering, driftsutgift samt utgift för underhåll och reparation.

⁴ Källa: EU: Housing statistics in the European Union.

I tabellen redovisas situationen för enpersonshushåll och hushåll med enbart två makar utan hemmavarande barn (dvs. de vanligaste hushållstyperna efter pensioneringen). För samtliga hushållstyper är bostadskostnaderna relativt sett betydligt högre för ensamboende än då man bor ihop med maka/make. Vi ser här ett slående exempel på samboendets "stordriftsfördelar".

Vi kan här konstatera att pensionärs-hushåll i hyresrätter måste lägga ned en avsevärt större andel av sin disponibla inkomst på boendet, jämfört med hushåll under 65 år. Ensamstående pensionärs-hyresgäster lägger ned en tredjedel, 33 procent, av sina disponibla inkomster på sitt boende, jämfört med 26 procent bland ensamstående under 65 år. Även för två makar där någon är över 65 år blir hyreskostnaden relativt sett högre, 24 procent – jämfört med 19 procent bland två samboende hyresgäster under 65 år.

För äldre ensamstående är också den relativa kostnadsandelen för att bo i en bostadsrätt högre än för yngre enpersonshushåll, 28 resp. 22 procent. Denna differens har ökat sedan slutet av 80-talet, då förhållandet snarare var det omvända. Bland samboende makar över resp. under 65 år finns det över huvud taget inga skillnader, och har så inte heller funnits under den tid vi kan överblicka.

Bland enpersonshushåll i småhus / villor är det istället snarare så att äldre ensamstående lägger ned relativt sett mindre på sitt boende än yngre ensamstående (24 resp. 26 procent). Denna differens var ännu större under 90-talet. Skillnaden kan bero på att de ensamstående pensionärerna bor i äldre småhus, där man, ofta med hjälp av f.d. make/maka, hunnit nedamortera lånen inför ålderdomen. I tvåpersonershushållen är skillnaderna mellan äldre och yngre små, och har så varit under hela perioden. Dock bor man ju här, relativt sett, betydligt billigare än de ensamstående.

10.5 Utrymmesstandard

Sett i ett längre tidsperspektiv har bostadsbeståndet ökat såväl antalsmässigt (flera bostäder) som storleksmässigt. I nybyggnationen och särskilt i småhusvågen dominerade stora lägenheter, och saneringsvågen under 70- och 80-talet innebar också en minskning av antalet äldre smålägenheter. Dessa faktorer har samverkat till en snabb minskning av trångboddheten och underlättade hushållsplittringen (flera och mindre hushåll, flera ensamstående). Offentliga subventioner (bostadsbidrag, ränteavdrag) stimulerade denna utveckling, och lyfte bostadsstandarden till en internationellt sett mycket hög nivå. Bostadsstandarden har också utjämnats påtagligt under de senaste decennierna.

Sedan 50 år har bostadsstatistiken tillämpat olika trångboddhetsnormer. I denna rapport redovisas tre olika mått. Samtliga räknar antalet rum i förhållande till hushållsstorleken.

Norm 3 (lanserat av 1974 års boendeutredning) kräver att det finns ett (sov)rum per person, kök och vardagsrum oräknade, däremot skulle samboende kunna dela sovrum. Detta innebär att varje barn skulle ha eget rum. Exempel: ett samboende 4-personshushåll ska ha minst 4 rum och kök för att inte vara trångbott. Vid början av 2000-talet är 14 procent trångbodda enligt norm 3, en minskning med tre procentenheter sedan 1980.

Hög utrymmesstandard innebär att ett hushåll ska ha *mer* än ett (sov)rum per boende - kök och vardagsrum oräknade. Detta innebär att ett 4-personshushåll ska ha minst 6 rum och kök. Vid 2000-talets början har 43 procent "hög utrymmesstandard", vilket är en ökning med hela 11 procentenheter sedan början av 1980-talet.

Tabell 10.3 Utgifter för bostaden i relation till den disponibla inkomsten 1989–2002, fördelat på hushållstyp och upplåtelseform. Procent

	Enpersons- hushåll –64 år	Enpersons- hushåll 65– år	Två makar –64 år	Två makar 65– år	Samtliga hushåll
<i>Hyresrätter</i>					
1989	23	23	16	20	20
1991	25	27	18	20	22
1993	28	28	20	23	25
1995	29	32	21	24	26
1997	31	34	20	24	27
1999	30	33	20	24	26
2002	26	33	19	24	24
<i>Bostadsrätter</i>					
1989	23	22	16	17	20
1991	21	22	16	16	19
1993	27	24	17	18	22
1995	25	27	19	18	23
1997	27	30	17	17	23
1999	26	29	18	18	23
2002	22	28	16	16	21
<i>Ägda småhus</i>					
1989	34	26	21	20	24
1991	29	23	20	19	22
1993	33	27	22	19	24
1995	34	25	20	18	23
1997	30	26	19	17	22
1999	28	27	17	17	20
2002	26	24	17	18	20

Källa: SCB. Bostads- och hyresundersökningar (urvalsundersökningar); se även fotnot).

I vår redovisning ingår vidare en indikator som enkelt kan bildas med hjälp av makroinformation om antalet tillgängliga rum och befolkningstalet. *Antalet boende per 100 rumsenheter* i en grupp relaterar således bostadsstocken till befolkningsstorleken. Indikatorn kan alltså inte ange hur bostadsstandarden är fördelad inom en grupp, men däremot mellan olika grupper. I detta fall räknas även kök (på minst 6 kvm) som rumsenhet. För närvarande ligger siffran på 52, vilket är en minskning med fyra enheter sedan början av 1980-talet.

Eftersom de flesta lever i parförhållanden och därmed delar bostadsförhållanden är könsskillnaderna små. Däremot är generationsskillnaderna avsevärda. Yngre som befinner sig i början av sin boendekarriär har oftare barn och försörjningsbörda, och dessutom lägre inkomster. Dessa faktorer samverkar till

lägre utrymmesstandard. I översiktstabellen i slutet av kapitlet visas att detta gäller för samtliga indikatorer. Således är trångboddheten (enligt norm 3) tolv gånger så hög bland 20–29-åringarna (32 procent) som bland 65–74-åringarna (knappt tre procent) och drygt åtta gånger så hög som bland 75–84 år (närmare fyra procent).

Generationsskillnaderna har också ökat markant. De yngre, 20–29 år, är den enda åldersgrupp vars trångboddhet har ökat signifikant, liksom antalet boende per 100 rumsenheter. Var tredje person mellan 20 och 29 år är trångbodda, en ökning med fem procentenheter sedan början av 80-talet. Det är för de äldre åldrarna, framför allt bland ålderspensionärerna över 65 år, som trångboddheten minskat mycket radikalt. I början av 2000-talet var endast 3 procent av 65-84-åringarna trångbodda, vilket är en

minskning med hela 9 procentenheter sedan början av 80-talet.

Andelen med "hög utrymmesstandard", dvs. minst fyra rum och kök för ett par utan hemmavarande barn, har ökat med 27 procentenheter bland ålderspensionärerna, vilket inneburit mer än en fördubbling, till 60 procent, sedan 80-talets början. Vi ser här en tydlig livscykeleffekt: ökade pensioner under perioden innebär större möjligheter att behålla större bostäder från medelålderns barnhushåll. Generationsklyftorna i boendet har alltså ökat under 90-talet även i detta avseende.

Redovisningen efter familjeförhållanden i översiktstabellen i slutet av kapitlet, visar att den minskade trångboddheten främst kommit de ensamstående till godo. I åldersgrupperna mellan 55 och 84 år har trångboddheten bland ensamstående minskat med 14 procentenheter och hamnar vid början av 2000-talet på 9 procent. Även bland de sammanboende i dessa åldrar har också trångboddheten gått ned, relativt sett ännu kraftigare, med 2-3 procentenheter, och numera nästan utplånats (mindre än en procent bland dessa lever trångbott).

När det gäller hög utrymmesstandard har denna ökat betydligt mer bland sammanboende än bland ensamstående. Detta gäller i samtliga köns- och åldersgrupper mellan 30 och 84 år. Bland sammanboende i åldrarna 55-84 år har 67 procent hög utrymmesstandard, dvs. minst fyra rum och kök om man bara är två i hushållet, vilket är en ökning med nästan 30 procentenheter sedan början av 80-talet.

Medan skillnaderna beträffande utrymmesstandard mellan generationerna snarast har ökat sedan början av 80-talet, gäller det omvända ifråga om socioekonomiska grupper. Visserligen finns det fortfarande tydliga skillnader mellan arbetare och olika tjänstemannagrupper och företagare ifråga om andelen trångbodda (enligt norm 3), men dessa skillnader har reducerats under perioden. Då

vi ser på utvecklingen sedan början av 80-talet bland 55-84-åringar har andelen bland arbetare eller f.d. arbetare minskat med 7 procentenheter till 5 procent, och bland lägre tjänstemän resp. tjänstemän på hög- eller mellannivå med 5 resp. drygt 1 procentenhet till 2,5 procent.

Multivariata tvärsnittsanalyser

Avslutningsvis ger vi några bilder av utvecklingen när det gäller antalet boende per 100 rumsenheter (diagram 10.5.a-d). Här görs, liksom tidigare, jämförelser mellan olika åldersgrupper (i femårsklasser) och mellan fyra tidpunkter: början och slutet av 80-talet, mitten av 90-talet (1994/97) samt början av 2000-talet (2000/03). Resultaten enligt den multivariata analysen styrker i allt väsentligt de tendenser som vi tidigare i avsnittet fann för de tre indikatorerna på utrymmesstandard och som redovisas i översiktstabellen i slutet av kapitlet.

I diagram 10.5.a visas att utrymmesstandarderna ökade i samtliga åldersklasser från början till slutet av 80-talet. Därefter, fram till mitten av 90-talet minskade utrymmesstandarderna bland de yngre på nytt med fler boende per rumsenhet som resultat, en utveckling som ytterligare har accentuerats fram till början av 2000-talet. Tydligast är detta för de allra yngsta i 20-årsåldern med den lägsta utrymmesstandarderna under hela perioden, medan utvecklingen bland 30-50-åringar vreds tillbaka till förhållandena vid början av 80-talet. I högre åldrar, från 55-60-årsåldern, har förbättringen fortsatt under 90-talet och vi ser här en tydlig successiv ökning av utrymmesstandarderna under 23-årsperioden.

Diagram 10.5.a

Antal boende per 100 rumsenheter efter period och ålder. Med kontroll för kön, klass, familjesituation och region. Procenttal.

Källa: ULF 1980-2003

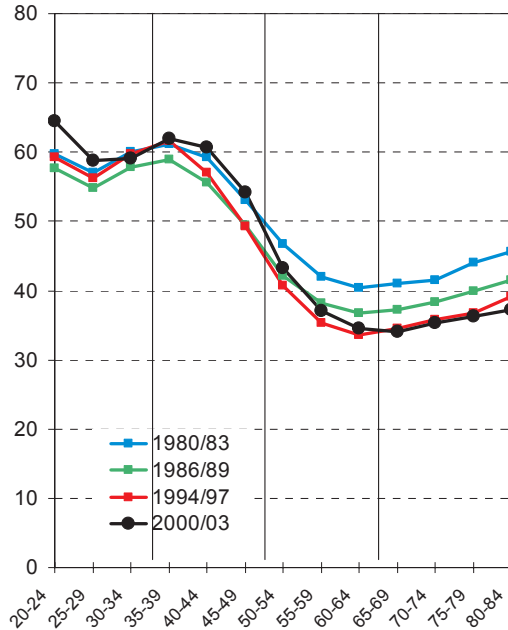

Diagram 10.5.c

Antal boende per 100 rumsenheter efter klass, period och ålder. Med kontroll för kön, familjesituation och region. Procenttal.

Källa: ULF 1980-2003

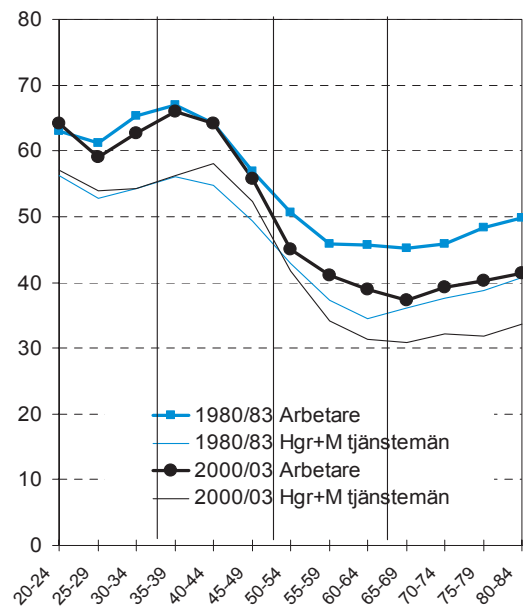

Diagram 10.5.b

Antal boende per 100 rumsenheter efter kön, period och ålder. Med kontroll för klass, familjesituation och region. Procenttal.

Källa: ULF 1980-2003

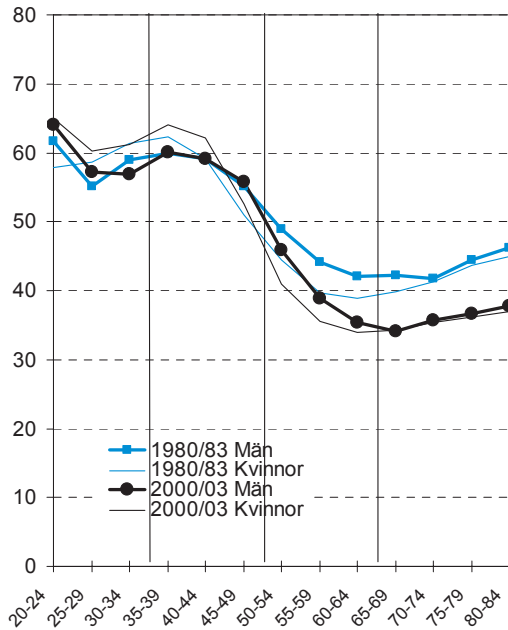

Diagram 10.5.d

Antal boende per 100 rumsenheter efter familjesituation, period och ålder. Med kontroll för kön, klass och region. Procenttal. Källa: ULF 1980-2003

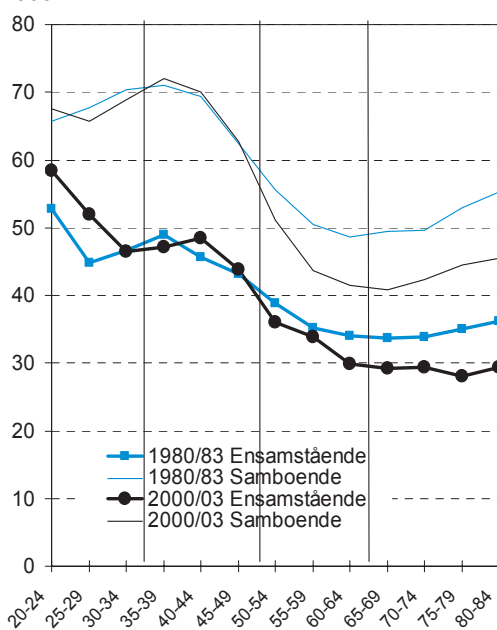

Diagram 10.5.b visar samma utveckling men med en särredovisning efter kön. Då dessa i hög utsträckning bor under samma tak blir nivåskillnaderna ganska små. Fram till cirka 40-årsåldern bor kvinnor trängre än män, därefter gäller det omvända fram till efter ålderspensionen. I de högre åldrarna är skillnaderna små.

Inom samtliga åldersgrupper har tjänstemän på hög- eller mellannivå en betydligt bättre utrymmesstandard än arbetare. Nivåutvecklingen efter ålder följer för varje grupp i stort de som är gällande för hela befolkningen (diagram 10.5.c).

Ensamstående har av naturliga skäl en betydligt bättre utrymmesstandard än samboende. Man har kök med ett eller ett par rum som man inte behöver dela med någon. Efter cirka 55-års-åldern har utrymmesstandarden ökat mer bland de ensamstående än bland de samboende sedan början av 80-talet.

10.6 Sammanfattning

I detta kapitel har vi redovisat hur den äldre befolkningen bor, i småhus, i flerbostadshus eller på någon institution, samt om man bor med äganderätt, bostadsrätt eller hyresrätt. Vi studerar också boendekostnaderna i relation till hushållens disponibla inkomster, samt slutligen vilka hushåll som är "trångbodda" resp. har en "hög utrustningsstandard".

Småhusboende ökar bland äldre

En majoritet av befolkningen, 20-85 år, bor i villor och småhus (56 procent), medan 43 procent bor i flerfamiljshus - andelar som i stort sett varit konstanta sedan början av 80-talet. Det finns dock betydande variationer i *småhusboendet* inom olika befolkningsgrupper. Småhusboende är framför allt högt i medelåldern och bland pensionärer upp till 75 år, runt 65 procent. Betydligt lägre är andelarna bland de yngre, 20-29 år, med mindre än 30 procent. Ojämligheten mellan generationerna har också vuxit sig

starkare. Bland yngre, 20-44 år, har småhusboendet *minskat* kraftigt, med cirka tio procentenheter, sedan början av 80-talet, medan det tvärtemot har *ökat* ännu kraftigare, med 12-14 procentenheter i åldersgrupperna mellan 55 och 74 år. Bland boende i flerfamiljshus blir utvecklingen av naturliga skäl i stort sett det omvända. Samma trend, med ökande skillnader mellan generationerna, visas också när vi i andra kapitel i rapporten studerar inkomstutveckling och annan konsumtion eller materiella tillgångar.

Utflyttningen från institutioner

Det har skett mycket stora förändringar av den offentliga äldreomsorgens organisation under senare år. Cirka 100 000 äldre bodde permanent i *särskilda boendeformer* den 1 oktober 2005. Det betyder att antalet boende har *minskat* med cirka 17 800 personer eller omkring 15 procent jämfört med år 2000.

Även antalet vårdplatser på sjukhus, där huvuddelen av patienterna utgörs av äldre personer, har reducerats kraftigt, delvis beroende på effektiviseringen av vården, men också på besparingar. Mellan 1992 och 2003 minskade antalet platser inom geriatrik med 69 procent och inom medicin med 27 procent. Detta har lett till att många fått flytta till särskilt boende, men också att många äldre personer som bodde i vanliga bostäder skrevs ut med allt större behov av medicinsk vård, hemtjänst och rehabilitering: Vårdbehoven ökade därmed både bland dem som bodde i särskilt boende och dem i vanliga bostäder.

Detta, utslussningen från särskilt boende och minskande sjukvårdsplatser, har lett till att den kommunalt styrda *hemtjänsten* ökat i omfattning bland de som bor i ordinärt boende, med cirka 12 procent från drygt 120 000 äldre år 2000 till omkring 135 000 år 2005. Hela denna ökning har tillfallit de allra äldsta, över 80 år, medan hemtjänsten i åldrarna 65-79 år minskat.

Den sammantagna bilden - utflyttningen från institutionerna och en ökad betoning på hemtjänst kan ses som ett uttryck för att ge de äldre större valfrihet och möjlighet att bo kvar i sin hemvanda miljö, men också som ett uttryck för besparingsskäl. En av konsekvenserna är ett ökat tryck på anhörigas möjligheter att ställa upp med vård och omsorg. Se vidare kapitel 16-18.

Upplåtelseform

Vid början av 2000-talet bor ungefär hälften av befolkningen, 20-84 år, med äganderätt - en svag minskning med drygt en procentenhet sedan början av 80-talet. 16 procent bor med bostadsrätt (plus 4-5 procentenheter) och 32 procent med hyresrätt (minus fem procentenheter).

På i stort sett samma sätt som när det gäller småhusboendet visar utvecklingen sedan början av 80-talet en kraftig minskning (ca 12 procentenheter) av andelen med äganderätt bland yngre upp till 44 år, och en motsvarande ökning i åldrarna mellan 55 och 74 år. Utvecklingen beträffande hyresrätter speglar motsatt förhållande. Vi ser en kraftig minskning i åldrarna över 55 år, medan det snarare har skett en ökning av hyresboendet under 90-talet och efter sekelskiftet bland ungdomar. Detta bör ha samma orsaker som det lägre småhusboendet bland dessa: en sämre ekonomisk situation beroende på allt längre ungdomsutbildning, ökad arbetslöshetsrisk och inkomstotrygghet, medan de äldre har fått bättre valmöjligheter.

Boendekostnader

Det är boende i *hyresrätter* som i genomsnitt har den högsta bostadsutgiftsprocenten - 24 procent av den disponibla inkomsten, vilket är en ökning med 4 procentenheter sedan slutet av 80-talet. Den högsta andelen, 33 procent, drabbar ensamstående hushåll bland pensionärerna (ev. bostadsbidrag etc. är då redan frånräknade), jämfört med 26 procent bland ensamstående under 65 år. Denna differens har ökat starkt sedan slutet av

80-talet. Även för två makar där någon är över 65 år blir hyreskostnaden relativt sett högre, 24 procent - jämfört med 19 procent bland två samboende hyresgäster under 65 år.

För äldre ensamstående är också den relativa kostnadsandelen för att bo i en *bostadsrätt* högre än för yngre enpersonshushåll, 28 resp. 22 procent. Även denna differens har ökat sedan 80-talet. Bland samboende finns här inga skillnader mellan pensionärer och yngre.

Boende i småhus betalar i snitt 20 procent av sina inkomster för boendet. Även här är skillnaderna små mellan äldre och yngre samboendehushåll, men bland ensamstående är det snarare så att äldre lägger ned relativt sett mindre på sitt boende än yngre ensamstående (24 resp. 26 procent). Skillnaden kan bero på att de ensamstående pensionärerna bor i äldre småhus, där man, ofta med hjälp av f.d. make/maka, hunnit nedamortera lånen inför ålderdomen.

Utrymmesstandard

Utrymmesstandard mäter vi med tre olika mått. Vi möter här avsevärda generationsskillnader. Det är för de äldre åldrarna, framför allt bland ålderspensionärerna över 65 år, som trångboddheten minskat mycket radikalt. I början av 2000-talet var endast 3 procent av 65-84-åringarna trångbodda, vilket är en minskning med hela 9 procentenheter sedan början av 80-talet.

Yngre som befinner sig i början av sin boendekarriär har oftare barn och försörjningsbörda, och dessutom lägre inkomster. Dessa faktorer samverkar till lägre utrymmesstandard. Generationskillnaderna har således *ökat* markant. De yngre, 20-29 år, är den enda åldersgrupp vars trångboddhet ökat signifikant, liksom antalet boende per 100 rumsenheter. Var tredje person mellan 20 och 29 år är trångbodda, en ökning med fem procentenheter sedan början av 80-talet.

Andelen med "hög utrymmesstandard", t.ex. minst fyra rum och kök för ett par utan hemmavarande barn, har ökat med 27 procentenheter bland ålderspensionärerna, vilket inneburit mer än en fördubbling, till 60 procent, sedan 80-talets början. Vi ser här en tydlig livscykeffekt: ökade pensioner under perioden innebär större möjligheter att be-

hålla större bostäder från medelålderns barnhushåll. Generationsklyftorna i boendet har alltså ökat under 90-talet även i detta avseende.

INFORMATION TILL TABELLERNÄ PÅ FÖLJANDE SIDOR

1) Bor i småhus

Definition: Bor i friliggande en- eller tvåfamiljsvilla eller sammanbyggt radhus eller kedjehus.

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

2) Bor i flerfamiljshus

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

3) Institutionsboende

Definition: Bor i en boendeform med dygnetruntvård knuten till institutionen där man har ett rum eller plats i ett rum (boende på t.ex. ålderdomshem, sjukhem, långtidssjukvård etc.).

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

4) Bor med äganderätt

Definition: Bor med äganderätt, andelslägenhet eller arrende

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

5) Bor med bostadsrätt

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

6) Bor med hyresrätt

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

7) Trångbodd - norm 3

Definition: Ett (sov)rum per person, kök och vardagsrum oräknade (samboende antas dela sovrum). Detta innebär att varje barn skall ha ett eget rum. Exempel: ett samboende fyra-personshushåll skall ha minst fyra rum och kök för att inte vara trångbott.

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

8) Hög utrymmesstandard

Definition: Ett hushåll skall ha mer än ett(sov)rum per boende, kök och vardagsrum oräknade. Detta innebär att ett fyra-personshushåll skall ha minst 6 rum och kök.

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

9) Antal boende per 100 rumsenheter

Definition: Här ingår även köket som rumsenhet.

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

Differens (då åldersklassen 85+ ingår): Jämförelse mellan perioden 1988-89 och 2002-2004.

10) Antal i befolkningen: I denna tabell redovisas befolkningsgenomsnittet inom resp. grupp för åren 2002-2004.

Antal intervjuer: Det totala antalet intervjuer i de olika befolkningsgrupperna under perioden 2002-2004 redovisas i översiktstabell 1 i kapitel 5 sid 132-139.

ÖVERSIKTSTABELL 1: BOENDEFÖRHÅLLANDEN

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

		Bor i småhus ¹		Bor i flerfamiljs- hus ²		Institutions- boende ³		Bor med ägan- derätt ⁴		
1	Samtliga	20-84 år	55,6	+0,7	42,5	-0,5	0,5	-0,6 *	49,3	-1,4 *
2	Kvinnor	20-84 år	53,8	+1,4	44,2	-1,2	0,5	-0,7 *	47,5	-0,9
3	Män	20-84 år	57,5	-0,1	40,7	+0,2	0,5	-0,5 *	51,1	-1,9 *
4	Samtliga	20-64 år	55,8	-1,7 *	42,7	+1,1	0,1	-0,1	49,2	-3,9 *
5	Kvinnor	20-64 år	55,8	-0,6	42,9	0,0	0,1	-0,1	49,0	-3,1 *
6	Män	20-64 år	55,9	-2,8 *	42,6	+2,3 *	0,2	-0,1	49,4	-4,8 *
7	Samtliga	65-84 år	55,0	+9,1 *	41,4	-6,4 *	1,9	-2,4 *	49,7	+7,9 *
8	Kvinnor	65-84 år	47,0	+7,1 *	48,7	-4,3 *	1,9	-2,7 *	42,2	+5,6 *
9	Män	65-84 år	64,6	+11,3 *	32,5	-8,8 *	1,9	-1,9 *	58,8	+10,5 *
10	Samtliga	55+ år	57,4	+9,2 *	38,2	-8,8 *	2,4	-0,9	53,2	+8,4 *
11	Kvinnor	55+ år	50,5	+7,5 *	43,7	-7,5 *	2,9	-0,8	46,7	+6,3 *
12	Män	55+ år	65,3	+11,0 *	31,9	-10,0 *	1,8	-0,9	60,6	+10,7 *
13	Samtliga	55+ m. pension	52,3	..	41,4	..	3,5	..	47,9	..
14	Kvinnor	55+ m. pension	45,1	..	47,1	..	4,0	..	41,2	..
15	Män	55+ m. pension	61,6	..	34,1	..	2,9	..	56,4	..
ÅLDER										
16	Samtliga	20-29 år	28,2	-11,7 *	67,1	+8,9 *	0,1	0,0	21,5	-11,2 *
17		30-44 år	59,9	-8,9 *	39,6	+8,7 *	0,0	0,0	51,1	-13,5 *
18		45-54 år	65,0	+1,2	34,3	-1,0	0,2	-0,2	59,1	-2,0
19		55-64 år	65,8	+12,3 *	33,5	-12,3 *	0,2	-0,3 *	61,8	+11,5 *
20		65-74 år	62,6	+13,8 *	36,1	-12,9 *	0,6	-0,7 *	57,1	+13,0 *
21		75-84 år	45,2	+4,9 *	48,3	+2,3	3,7	-6,1 *	39,9	+3,3 *
22		85+ år	28,9	+5,7	42,8	+1,6	16,8	-11,7	25,4	+0,5
KÖN OCH ÅLDER										
23	Kvinnor	20-29 år	26,7	-11,6 *	68,4	+8,5 *	0,2	0,0	20,2	-10,3 *
24		30-44 år	62,2	-7,9 *	37,6	+7,9 *	0,0	-0,2	53,3	-12,9 *
25		45-54 år	65,4	+4,4 *	34,1	-4,4 *	0,1	-0,2	58,9	+0,6
26		55-64 år	62,3	+12,0 *	36,9	-12,3 *	0,1	-0,2	58,6	+10,6 *
27		65-74 år	55,5	+12,6 *	42,8	-11,8 *	0,6	-0,6	50,7	+11,5 *
28		75-84 år	37,3	+2,9	55,5	+4,6 *	3,5	-7,0 *	32,2	+0,7
29		85+ år	24,5	+6,9	44,4	-0,1	17,8	-13,4 *	20,1	+1,8
30	Män	20-29 år	29,7	-11,9 *	65,8	+9,3 *	0,0	-0,1	22,7	-12,0 *
31		30-44 år	57,6	-9,9 *	41,5	+9,5 *	0,1	+0,1	49,1	-14,2 *
32		45-54 år	64,6	-2,0	34,5	+2,3	0,3	-0,2	59,4	-4,7 *
33		55-64 år	69,1	+12,4 *	30,3	-12,2 *	0,2	-0,4 *	64,9	+12,3 *
34		65-74 år	70,4	+14,9 *	28,7	-14,0 *	0,6	-0,8	64,2	+14,3 *
35		75-84 år	56,3	+7,3 *	38,1	-0,6	3,9	-4,7 *	50,7	+6,7 *
36		85+ år	38,3	+2,5	39,2	+5,6	14,5	-8,2	36,6	-1,1

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Bor med bostadsrätt ⁵			Bor med hyresrätt ⁶			Trångbodd (norm 3) ⁷		Hög utrymmesstandard ⁸		Genomsnittligt antal boende per 100 rumsenheter ⁹		Antal i befolkningen (1000-tal) ¹⁰			
1	16,4	+4,4	*	32,2	-4,8	*	13,5	-2,8	*	43,3	+11,1	*	52,2	-4,0	*	6 546
2	17,3	+4,0	*	33,3	-4,8	*	12,9	-2,5	*	43,1	+10,3	*	51,8	-3,4	*	3 297
3	15,4	+4,8	*	31,2	-4,8	*	14,1	-3,2	*	43,6	+12,0	*	52,6	-4,7	*	3 249
4	15,6	+4,8	*	33,0	-3,0	*	16,1	-1,3		39,0	+7,0	*	55,9	-3,0	*	5 210
5	16,0	+4,2	*	33,0	-3,1	*	15,6	-0,4		38,6	+6,0	*	56,4	-2,4	*	2 561
6	15,1	+5,4	*	33,0	-2,8	*	16,5	-2,1		39,4	+8,0	*	55,5	-3,6	*	2 648
7	19,7	+3,6	*	29,4	-11,7	*	3,2	-9,2	*	60,4	+27,2	*	37,4	-8,8	*	1 337
8	21,9	+4,1	*	34,6	-10,3	*	3,0	-9,7	*	59,1	+25,2	*	35,8	-7,6	*	736
9	16,9	+2,9	*	23,1	-13,3	*	3,4	-8,5	*	62,0	+29,8	*	39,4	-10,2	*	601
10	17,8	+2,4	*	27,9	-11,2	*	4,0	-6,6	*	61,4	+25,0	*	38,5	-8,4	*	2 692
11	19,5	+2,7	*	32,7	-9,5	*	3,6	-6,6	*	60,9	+23,3	*	36,6	-7,6	*	1 439
12	16,0	+2,2	*	22,5	-13,0	*	4,4	-6,7	*	61,9	+27,0	*	40,7	-9,3	*	1 253
13	19,1	..		31,7	..		4,2	..		58,3	..		37,9	..		1 839
14	20,7	..		36,8	..		3,9	..		57,8	..		36,0	..		1 037
15	17,2	..		25,3	..		4,6	..		58,9	..		40,3	..		802
ÅLDER																
16	18,1	+6,2	*	53,6	-1,6		32,3	+4,8	*	20,2	-2,3		61,9	+2,2	*	1 074
17	15,0	+6,9	*	32,1	+4,8	*	19,2	+0,8		28,3	-1,2		64,5	-0,8		1 808
18	14,1	+3,6	*	26,0	-2,2		8,3	-3,1	*	47,3	+7,1	*	52,6	-3,9	*	1 191
19	15,6	+1,0		22,2	-12,8	*	3,9	-3,8	*	65,1	+23,6	*	40,0	-7,9	*	1 136
20	16,7	+1,0		25,0	-14,5	*	2,7	-7,2	*	64,7	+29,1	*	37,6	-8,9	*	748
21	23,6	+7,2	*	35,2	-10,2	*	3,8	-12,9	*	54,8	+26,0	*	37,2	-8,2	*	588
22	18,6	0,0		52,7	0,0		9,7	-7,2		44,7	+11,5	*	37,4	-1,0		219
KÖN OCH ÅLDER																
23	19,4	+7,0	*	53,9	-3,3		32,4	+4,7	*	17,6	-2,5		63,6	+2,8	*	520
24	14,8	+5,6	*	30,7	+5,9	*	19,7	+2,8		25,9	-3,8	*	67,1	+0,7		886
25	14,4	+2,1		26,1	-3,3		6,8	-3,1	*	49,3	+6,6	*	51,1	-4,2	*	602
26	16,7	+1,0		24,4	-11,9	*	3,0	-2,8	*	66,9	+22,6	*	38,1	-7,4	*	553
27	18,4	+1,4		29,5	-13,7	*	1,8	-7,3	*	63,3	+27,0	*	36,2	-7,6	*	393
28	26,1	+8,0	*	40,5	-8,6	*	4,4	-14,2	*	54,2	+24,3	*	35,3	-6,9	*	343
29	17,8	-3,7		58,6	+1,3		9,3	-8,5		44,4	+15,5	*	35,0	-2,6		150
30	16,9	+5,4	*	53,2	+0,2		32,2	+4,8	*	22,5	-2,3		60,2	+1,8		554
31	15,2	+8,1	*	33,4	+3,8	*	18,7	-1,1		30,7	+1,3		62,1	-2,3	*	922
32	13,8	+5,2	*	26,0	-1,1		9,9	-3,1	*	45,3	+7,7	*	54,2	-3,7	*	588
33	14,6	+1,2		20,1	-13,7	*	4,8	-5,0	*	63,5	+24,7	*	41,8	-8,6	*	584
34	14,8	+0,8		19,9	-15,1	*	3,6	-7,2	*	66,2	+31,6	*	39,1	-10,3	*	355
35	20,1	+6,2	*	27,7	-12,2	*	3,1	-11,0	*	55,7	+28,4	*	39,9	-10,1	*	246
36	20,5	+6,9	*	40,2	-3,2		10,5	-4,7		45,2	+4,3		42,5	+2,4		69

ÖVERSIKTSTABELL 1: BOENDEFÖRHÅLLANDEN

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet.

Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

			Bor i småhus ¹	Bor i flerfamiljshus ²	Institutionsboende ³	Bor med äganderätt ⁴				
FAMILJEFÖRHÅLLANDEN										
Ensamstående										
37	Kvinnor	30-54 år	27,8	+2,1	71,5	-1,1	0,1	-0,9 *	15,3	-5,5 *
38		55-64 år	28,8	+4,5	69,4	-4,7	0,3	-0,5	24,9	+0,2
39		65-74 år	34,3	+2,5	61,9	-2,0	1,5	-0,9	28,8	+1,6
40		75-84 år	26,4	-1,9	63,2	+9,7 *	5,3	-8,2 *	20,9	-5,0 *
41		85+ år	23,1	+6,9	44,3	+1,0	19,4	-14,1 *	18,8	+1,1
42		55-84 år	29,3	+0,6	64,7	+2,2	2,7	-3,3 *	24,4	-1,6
43	Samtliga kvinnor	20-84 år	27,1	-0,3	67,8	+1,3	1,4	-2,2 *	19,7	-3,7 *
44	Män	30-54 år	29,7	-5,6 *	67,2	+6,1 *	0,7	-0,3	23,2	-8,3 *
45		55-64 år	41,0	+0,8	56,9	+0,4	1,0	-1,6 *	38,3	+1,3
46		65-74 år	52,0	+8,9	44,9	-5,6	2,6	-2,8	43,6	+11,1 *
47		75-84 år	43,6	+2,0	40,7	+7,5	11,6	-9,0 *	42,7	+1,1
48		85+ år	29,3	-3,6	33,6	+7,3	25,5	-6,2	33,1	-0,3
49		55-84 år	44,8	+3,5	49,1	+0,7	4,4	-4,1 *	40,9	+4,0
50	Samtliga män	20-84 år	34,2	-6,9 *	60,6	+7,3 *	1,5	-1,5 *	28,4	-8,0 *
51	Båda könen	30-54 år	28,8	-2,0	69,2	+2,6	0,4	-0,6 *	19,5	-6,9 *
52		55-64 år	34,2	+3,0	63,8	-2,5	0,6	-1,0 *	30,8	+0,8
53		65-74 år	40,4	+5,0	56,1	-3,7	1,9	-1,4	33,8	+5,0 *
54		75-84 år	31,0	-0,8	57,1	+9,0 *	7,0	-8,4 *	26,5	-3,4 *
55		85+ år	24,4	+4,2	42,0	+2,7	20,7	-12,1	21,7	-0,1
56		55-84 år	34,8	+1,8	59,2	+1,4	3,3	-3,6 *	30,1	+0,5
57	Samtliga	20-84 år	30,5	-3,2 *	64,4	+4,0 *	1,4	-1,9 *	23,8	-5,5 *
Sammanboende										
58	Kvinnor	30-54 år	75,0	-1,3	24,9	+1,2	0,0	0,0	68,4	-4,4 *
59		55-64 år	76,6	+15,7 *	23,0	-16,1 *	0,0	0,0	72,9	+15,4 *
60		65-74 år	69,3	+16,5 *	30,4	-15,9 *	0,0	-0,1	64,6	+15,1 *
61		75-84 år	57,9	+5,1	41,0	-1,7	0,0	-1,8	52,5	+6,0
62		85+ år	40,8	+6,7	46,0	-13,0	0,0	-5,9	31,4	+9,9
63		55-84 år	71,3	+13,8 *	28,2	-13,5 *	0,0	-0,2	67,0	+13,2 *
64	Samtliga kvinnor	20-84 år	68,3	+3,3 *	31,4	-3,3 *	0,0	-0,1	62,4	+1,8
65	Män	30-54 år	72,0	-2,4	27,9	+2,4	0,0	0,0	64,4	-6,2 *
66		55-64 år	77,3	+15,6 *	22,6	-15,7 *	0,0	0,0	72,6	+15,4 *
67		65-74 år	75,8	+15,9 *	23,8	-15,8 *	0,0	-0,1	70,2	+14,8 *
68		75-84 år	62,8	+8,3 *	36,8	-5,0	0,0	-0,8 *	54,3	+8,5 *
69		85+ år	49,0	+5,4	45,9	+1,4	1,4	-4,9	39,7	-4,1
70		55-84 år	74,2	+14,2 *	25,6	-13,8 *	0,0	-0,1	68,5	+13,6 *
71	Samtliga män	20-84 år	68,7	+4,5 *	31,1	-4,4 *	0,0	0,0	61,9	+2,5 *
72	Båda könen	30-54 år	73,5	-1,8	26,4	+1,7	0,0	0,0	66,4	-5,3 *
73		55-64 år	77,0	+15,7 *	22,8	-15,9 *	0,0	0,0	72,8	+15,4 *
74		65-74 år	72,8	+16,1 *	26,9	-15,8 *	0,0	-0,1	67,6	+14,8 *
75		75-84 år	60,8	+6,8 *	38,5	-3,5	0,0	-1,2 *	53,6	+7,3 *
76		85+ år	46,7	+4,9	45,9	-2,2	1,0	-5,1	37,4	-0,3
77		55-84 år	72,9	+14,1 *	26,8	-13,7 *	0,0	-0,2	67,8	+13,4 *
78	Samtliga	20-84 år	68,5	+3,9 *	31,2	-3,9 *	0,0	-0,1	62,1	+2,1 *

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Bor med bostadsrätt ⁵			Bor med hyresrätt ⁶			Trångbodd (norm 3) ⁷		Hög utrymmesstandard ⁸		Genomsnittligt antal boende per 100 rumsenheter ⁹		Antal i befolkningen (1000-tal) ¹⁰
FAMILJEFÖRHÅLLANDEN													
Ensamstående													
37	24,6	+3,9	58,1	0,0	26,4	-0,6	24,6	-5,4 *	49,8	+1,2	361		
38	27,3	+4,3	47,0	-4,5	7,9	-7,5 *	51,9	+9,5 *	31,9	-3,3 *	166		
39	26,3	+6,3 *	43,1	-8,9 *	4,3	-12,0 *	58,6	+19,8 *	28,3	-5,7 *	154		
40	26,2	+7,9 *	51,3	-2,8	6,6	-17,8 *	54,4	+23,0 *	29,8	-7,4 *	224		
41	16,8	-5,0	60,7	+3,2	10,3	-9,8	44,7	+16,6	33,2	-2,6	138		
42	26,6	+6,4 *	47,6	-5,2 *	6,4	-12,8 *	54,8	+17,7 *	30,0	-5,5 *	544		
43	23,6	+5,1 *	53,2	-4,3 *	22,2	-3,8 *	37,4	+5,7 *	42,8	+1,3 *	1 158		
44	21,8	+11,5 *	51,0	-6,1 *	22,8	-12,1 *	37,0	+5,5 *	41,9	-0,4	416		
45	20,1	+6,7 *	40,3	-7,8	16,8	-14,5 *	50,3	+15,1 *	34,4	-4,7 *	132		
46	18,3	+8,7 *	35,1	-18,6 *	14,9	-18,8 *	49,7	+18,3 *	33,3	-6,8 *	81		
47	18,0	+8,8 *	39,3	-8,4 *	9,1	-22,4 *	60,0	+25,9 *	29,1	-9,3 *	83		
48	20,1	+10,0	44,6	-4,0	22,2	-2,5	45,7	-0,6	37,5	+4,0	38		
49	19,0	+8,1 *	38,6	-11,4 *	14,3	-18,1 *	52,6	+19,1 *	32,7	-6,6 *	295		
50	18,6	+8,4 *	48,3	-3,7 *	27,1	-7,9 *	37,8	+5,6 *	44,3	-0,6	1 059		
51	23,1	+7,9 *	54,3	-3,4 *	24,5	-6,8 *	31,2	+0,6	45,6	+0,2	777		
52	24,1	+5,1 *	44,0	-5,8 *	11,8	-10,3 *	51,2	+11,8 *	33,0	-3,8 *	297		
53	23,6	+6,8 *	40,4	-12,2 *	7,9	-13,9 *	55,6	+18,9 *	30,0	-6,0 *	235		
54	24,1	+8,1 *	48,2	-4,3 *	7,3	-19,0 *	55,8	+23,8 *	29,6	-7,9 *	307		
55	17,5	-1,3	57,5	+2,2	12,7	-8,4	44,9	+11,9	34,1	-1,1	175		
56	24,0	+6,8 *	44,5	-7,4 *	9,1	-14,4 *	54,1	+18,1 *	30,9	-5,8 *	840		
57	21,2	+6,5 *	50,9	-4,1 *	24,5	-5,7 *	37,6	+5,7 *	43,5	+0,4	2 217		
Sammanboende													
58	11,4	+3,7 *	19,5	0,0	10,6	-1,4	38,8	+4,9 *	64,0	-2,4 *	1 127		
59	12,2	-0,5	14,7	-15,3 *	0,9	-1,1 *	73,3	+28,1 *	40,8	-8,8 *	387		
60	13,4	-1,4	20,9	-14,3 *	0,2	-2,6 *	66,3	+32,3 *	41,3	-11,2 *	238		
61	25,7	+8,9 *	21,2	-14,9 *	0,4	-3,1 *	53,8	+27,7 *	45,1	-10,9 *	119		
62	26,7	+8,0	39,8	-17,2	0,0	0,0	41,8	+6,9	51,0	-0,8	12		
63	14,7	+0,6	17,7	-14,3 *	0,6	-1,9 *	68,0	+28,8 *	41,6	-9,7 *	744		
64	14,0	+3,3 *	22,7	-6,1 *	7,8	-2,3 *	46,1	+12,8 *	56,7	-5,2 *	2 139		
65	11,9	+4,8 *	22,8	+0,5	12,4	-1,0	36,2	+4,9 *	65,5	-2,1 *	1 094		
66	13,0	-0,4	14,3	-15,4 *	1,4	-2,5 *	67,2	+27,4 *	43,9	-9,6 *	452		
67	13,7	-1,6	15,6	-13,5 *	0,4	-2,9 *	71,0	+35,5 *	40,8	-11,7 *	274		
68	21,0	+4,5 *	22,5	-13,0 *	0,4	-4,1 *	53,8	+29,9 *	44,7	-11,5 *	163		
69	20,8	+2,9	36,3	-0,2	0,0	-1,9	44,8	+10,3	47,1	-3,0	32		
70	14,7	0,0	16,2	-13,9 *	0,9	-2,9 *	65,9	+30,3 *	43,1	-10,5 *	889		
71	13,9	+3,1 *	23,0	-6,6 *	8,0	-2,2 *	46,3	+15,1 *	56,5	-5,7 *	2 191		
72	11,7	+4,2 *	21,1	+0,2	11,5	-1,3	37,5	+4,9 *	64,8	-2,3 *	2 222		
73	12,6	-0,4	14,5	-15,3 *	1,2	-1,8 *	70,1	+27,7 *	42,5	-9,2 *	839		
74	13,6	-1,5	18,0	-13,8 *	0,3	-2,8 *	68,8	+34,0 *	41,0	-11,5 *	513		
75	23,0	+6,4 *	22,0	-13,6 *	0,4	-3,7 *	53,8	+29,0 *	44,9	-11,3 *	281		
76	22,5	+4,8	37,3	-4,9	0,0	-1,3	44,0	+8,6	48,2	-2,3	44		
77	14,7	+0,3	16,9	-14,1 *	0,8	-2,4 *	66,9	+29,6 *	42,4	-10,1 *	1 633		
78	14,0	+3,2 *	22,8	-6,3 *	7,9	-2,2 *	46,2	+14,0 *	56,6	-5,4 *	4 329		

ÖVERSIKTSTABELL 1: BOENDEFÖRHÅLLANDEN**"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet.****Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.**

			Bor i småhus ¹		Bor i flerfa- miljshus ²		Institutions- boende ³		Bor med ägan- derätt ⁴	
SOCIOEKONOMISK GRUPP										
Arbetare										
79	Kvinnor	30-54 år	62,0	+1,3	37,8	-1,4	0,1	0,0	53,1	-3,0
80		55-64 år	58,5	+14,2 *	40,7	-14,7 *	0,2	0,0	55,6	+13,9 *
81		65-74 år	53,5	+15,3 *	45,4	-14,7 *	0,4	+0,1	49,8	+13,3 *
82		75-84 år	33,9	+3,6	58,0	+1,3	4,2	-5,3 *	30,2	+1,9
83		85+ år	21,0	+10,7	46,4	-2,5	17,6	-15,0	16,6	+6,3
84		55-84 år	49,1	+9,8 *	47,6	-9,8 *	1,5	-0,5	45,9	+8,7 *
85	Samtliga kvinnor	20-84 år	52,3	+5,3 *	45,9	-5,5 *	0,7	-0,2	46,2	+3,2 *
86	Män	30-54 år	57,3	+0,3	42,3	+0,2	0,2	+0,1	47,9	-4,6 *
87		55-64 år	64,6	+13,5 *	35,0	-13,2 *	0,4	-0,4	58,3	+12,6 *
88		65-74 år	67,1	+17,4 *	31,8	-15,1 *	0,6	-1,3 *	58,9	+15,6 *
89		75-84 år	52,5	+8,9 *	40,4	-1,4	4,6	-6,4 *	47,2	+6,9
90		85+ år	34,7	-0,4	36,9	+1,5	19,6	-6,1	35,9	-0,9
91		55-84 år	62,6	+13,4 *	35,3	-11,1 *	1,4	-1,9 *	56,0	+11,9 *
92	Samtliga män	20-84 år	55,0	+4,4 *	43,9	-3,4 *	0,6	-0,7 *	46,5	+1,5
93	Båda könen	30-54 år	59,5	+0,6	40,2	-0,4	0,1	0,0	50,3	-4,0 *
94		55-64 år	61,6	+14,0 *	37,8	-14,1 *	0,3	-0,2	57,0	+13,3 *
95		65-74 år	59,6	+16,4 *	39,3	-15,1 *	0,5	-0,5	53,9	+14,5 *
96		75-84 år	41,0	+4,6 *	51,3	+1,3	4,3	-5,7 *	36,7	+2,8
97		85+ år	24,6	+5,3	44,0	-0,1	18,1	-11,5	21,5	+1,0
98		55-84 år	55,2	+11,4 *	42,0	-10,3 *	1,5	-1,1 *	50,5	+10,0 *
99	Samtliga	20-84 år	53,6	+4,9 *	44,9	-4,5 *	0,7	-0,4 *	46,4	+2,4 *
Lägre tjänstemän										
100	Kvinnor	30-54 år	63,5	-1,4	36,1	+1,1	0,0	0,0	54,7	-7,2 *
101		55-64 år	59,6	+20,4 *	39,3	-21,1 *	0,0	0,0	54,5	+16,4 *
102		65-74 år	54,1	+22,7 *	44,9	-22,7 *	0,6	+0,3	47,4	+22,2 *
103		75-84 år	27,3	+8,5	64,8	-5,9	3,6	-3,2	25,2	+7,0
104		85+ år	23,4	+4,0	57,8	+7,8	11,6	-13,5	21,9	+3,5
105		55-84 år	49,5	+14,8 *	47,7	-15,5 *	1,1	-0,1	44,8	+12,3 *
106	Samtliga kvinnor	20-84 år	52,9	+3,2	45,5	-4,1	0,6	+0,2	46,2	+0,4
107	Män	30-54 år	58,8	-1,3	40,9	+1,2	0,3	+0,2	51,7	-5,0
108		55-64 år	62,8	+19,3 *	35,5	-19,8 *	0,9	+0,2	58,1	+18,4 *
109		65-74 år	66,2	+25,5 *	32,2	-27,1 *	1,6	+0,9	59,8	+20,6 *
110		75-84 år	59,6	+12,1	36,8	-11,1	0,7	-1,3	49,0	+12,4
111		55-84 år	63,1	+17,9 *	34,8	-19,5 *	1,1	+0,9	56,5	+16,2 *
112	Samtliga män	20-84 år	55,8	+5,0 *	42,9	-5,9 *	0,6	+0,5	49,1	+3,1
113	Båda könen	30-54 år	61,8	-1,5	37,9	+1,3	0,1	+0,1	53,6	-6,7 *
114		55-64 år	60,7	+19,7 *	38,1	-20,3 *	0,3	+0,1	55,7	+16,8 *
115		65-74 år	57,8	+22,4 *	41,1	-23,0 *	0,9	+0,5	51,1	+20,4 *
116		75-84 år	37,0	+9,7 *	56,4	-7,4	2,8	-2,8	32,5	+8,5
117		85+ år	26,9	+9,3	56,7	+6,2	10,6	-15,7	26,3	+8,7
118		55-84 år	53,8	+15,0 *	43,7	-16,1 *	1,1	+0,3	48,4	+12,8 *
119	Samtliga	20-84 år	53,9	+3,8 *	44,6	-4,7 *	0,6	+0,3	47,3	+1,3

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Bor med bostadsrätt ⁵			Bor med hyresrätt ⁶			Trångbodd (norm 3) ⁷			Hög utrymmesstandard ⁸			Genomsnittligt antal boende per 100 rumsenheter ⁹		Antal i befolkningen (1000-tal) ¹⁰
SOCIOEKONOMISK GRUPP															
Arbetare															
79	10,5	+0,7	35,6	+1,6	18,1	-3,0 *	28,9	+5,4 *	63,7	-4,1 *	503				
80	13,6	-2,3	30,5	-12,0 *	3,1	-3,3 *	58,6	+22,9 *	40,5	-7,8 *	202				
81	15,9	-2,7	33,6	-11,5 *	2,4	-6,7 *	56,3	+29,6 *	38,1	-8,8 *	177				
82	25,3	+6,4 *	43,8	-8,4 *	5,8	-16,0 *	46,5	+24,1 *	37,7	-7,7 *	174				
83	18,8	-4,9	61,6	-2,6	9,1	-12,3	33,0	+10,2	36,2	-2,6	81				
84	17,9	-0,1	35,6	-9,3 *	3,7	-6,9 *	54,2	+24,6 *	38,9	-8,5 *	553				
85	14,9	+1,3	37,7	-5,7 *	14,0	-5,0 *	38,3	+13,8 *	53,0	-5,8 *	1 242				
86	13,1	+4,5 *	37,3	-1,0	17,7	-7,3 *	31,8	+9,3 *	59,8	-5,3 *	559				
87	15,5	+1,4	25,8	-13,9 *	8,8	-4,7 *	51,0	+23,8 *	45,0	-7,5 *	205				
88	13,4	-2,8	26,3	-13,7 *	5,7	-9,6 *	56,1	+31,7 *	40,9	-10,3 *	145				
89	19,7	+3,6	31,9	-10,4 *	6,0	-12,4 *	41,7	+25,1 *	43,2	-9,9 *	107				
90	25,2	+17,4	38,1	-12,8	11,7	-2,0	33,1	+3,8	46,8	+4,2	29				
91	15,8	+0,5	27,3	-12,7 *	7,2	-8,0 *	50,5	+26,3 *	43,3	-8,9 *	456				
92	14,4	+3,2 *	36,8	-6,4 *	15,8	-6,8 *	37,5	+14,1 *	53,4	-5,6 *	1 257				
93	11,9	+2,7 *	36,5	+0,3	17,9	-5,2 *	30,4	+7,3 *	61,7	-4,7 *	1 062				
94	14,6	-0,5	28,2	-12,9 *	6,0	-3,8 *	54,8	+23,2 *	42,7	-7,5 *	406				
95	14,8	-2,9	30,3	-12,5 *	3,9	-7,9 *	56,2	+30,5 *	39,4	-9,4 *	322				
96	23,2	+5,5 *	39,3	-8,3 *	5,9	-14,4 *	44,7	+24,8 *	39,8	-9,1 *	281				
97	20,5	+2,9	55,6	-3,4	9,8	-8,6	33,0	+7,8	38,9	-1,4	109				
98	17,0	+0,2	31,9	-10,8 *	5,3	-7,4 *	52,5	+25,4 *	40,9	-8,7 *	1 009				
99	14,6	+2,2 *	37,2	-6,0 *	14,9	-5,9 *	37,9	+13,9 *	53,2	-5,7 *	2 500				
Lägre tjänstemän															
100	16,4	+3,5	27,5	+2,2	11,1	-0,2	37,7	-1,3	57,6	-1,4	232				
101	20,0	-1,9	25,5	-14,1 *	2,2	-2,0	69,4	+20,8 *	37,2	-5,2 *	118				
102	21,4	+1,8	29,2	-24,3 *	0,7	-6,7 *	64,7	+21,5 *	35,6	-5,3 *	97				
103	35,0	+16,2 *	39,8	-21,3 *	4,1	-13,3 *	53,6	+19,6 *	33,3	-6,3 *	75				
104	14,9	-8,0	61,8	+5,8	8,2	-13,8	61,0	+33,0	34,7	-0,4	20				
105	24,2	+3,2	30,3	-15,2 *	2,2	-5,1 *	63,9	+19,1 *	35,7	-5,9 *	290				
106	20,7	+5,1 *	31,8	-6,5 *	7,7	-4,7 *	49,2	+12,6 *	46,9	-7,0 *	575				
107	12,0	+1,8	35,5	+1,9	15,2	+1,0	33,3	+6,7	60,2	-2,0	136				
108	19,0	-0,7	22,9	-18,0 *	5,3	-1,2	55,0	+21,1 *	41,6	-9,4 *	59				
109	19,0	-5,4	21,2	-16,0 *	0,6	-5,3 *	64,5	+31,2 *	39,9	-9,8 *	42				
110	18,9	+3,4	32,2	-15,3 *	1,7	-6,2 *	57,3	+30,4 *	41,5	-8,1 *	32				
111	19,0	-1,1	24,6	-15,4 *	2,9	-3,2	58,5	+25,4 *	41,1	-9,7 *	133				
112	15,1	+0,6	34,2	-5,6 *	11,8	-0,1	42,2	+12,8 *	51,5	-5,1 *	319				
113	14,7	+2,8 *	30,5	+2,5	12,6	+0,4	36,1	+1,0	58,6	-1,5	368				
114	19,6	-1,3	24,6	-15,4 *	3,2	-1,9	64,6	+21,7 *	38,6	-7,1 *	177				
115	20,7	-0,5	26,8	-20,4 *	0,6	-6,1 *	64,7	+25,9 *	36,9	-7,8 *	139				
116	30,1	+12,0 *	37,5	-19,0 *	3,4	-11,1 *	54,8	+23,0 *	35,8	-6,8 *	106				
117	16,5	-12,3	56,2	+5,2	7,3	-11,8	53,4	+23,9	36,6	+0,7	30				
118	22,6	+2,1	28,5	-14,9 *	2,4	-4,5 *	62,2	+21,9 *	37,4	-7,7 *	423				
119	18,7	+3,5 *	32,7	-6,2 *	9,2	-3,1 *	46,7	+12,5 *	48,6	-6,3 *	893				

ÖVERSIKTSTABELL 1: BOENDEFÖRHÅLLANDEN
"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet.
Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

		Bor i småhus ¹		Bor i flerfamiljs- hus ²		Institutions- boende ³		Bor med ägan- derätt ⁴		
Tjänstemän på hög- eller mellannivå										
120	Kvinnor	30-54 år	66,7	-4,7 *	33,2	+4,9 *	0,0	0,0	59,3	-8,7 *
121		55-64 år	66,2	+9,5 *	33,4	-10,1 *	0,0	0,0 *	61,8	+7,3 *
122		65-74 år	57,0	+24,1 *	41,9	-22,9 *	0,3	-1,1	52,9	+19,3 *
123		75-84 år	47,1	+20,8 *	50,6	-11,8	1,2	-5,7 *	38,8	+11,8 *
124		85+ år	24,3	+10,0	47,7	-22,1	16,1	+5,9	19,9	+1,3
125		55-84 år	60,7	+16,4 *	38,4	-14,8 *	0,3	-1,3 *	55,8	+12,2 *
126	Samtliga kvinnor	20-84 år	60,0	+1,0	39,5	-0,6	0,1	-0,3 *	53,6	-2,0
127	Män	30-54 år	62,6	-13,3 *	37,0	+13,0 *	0,0	0,0	57,1	-14,9 *
128		55-64 år	71,0	+11,9 *	28,6	-12,1 *	0,0	0,0	67,5	+13,6 *
129		65-74 år	71,9	+25,0 *	27,8	-25,8 *	0,0	0,0	67,1	+23,1 *
130		75-84 år	52,2	+16,4 *	43,6	-12,7 *	4,1	+1,0	50,7	+13,3 *
131		85+ år	38,7	+23,1	45,5	-12,5	5,5	+1,0	30,7	+12,4
132		55-84 år	68,1	+15,3 *	30,9	-15,4 *	0,7	+0,3	64,7	+15,6 *
133	Samtliga män	20-84 år	61,0	-3,5 *	38,3	+3,3 *	0,3	+0,2	56,2	-4,2 *
134	Båda könen	30-54 år	64,7	-9,2 *	35,0	+9,2 *	0,0	0,0	58,2	-12,0 *
135		55-64 år	68,8	+10,4 *	30,8	-10,7 *	0,0	0,0	64,9	+10,5 *
136		65-74 år	65,2	+24,4 *	34,1	-24,4 *	0,1	-0,4	60,7	+21,3 *
137		75-84 år	49,9	+19,2 *	46,8	-12,8 *	2,8	-2,1	45,2	+13,3 *
138		85+ år	30,7	+16,2	46,8	-20,0	11,4	+3,6	25,0	+5,6
139		55-84 år	64,7	+15,3 *	34,3	-14,7 *	0,5	-0,4	60,6	+13,7 *
140	Samtliga	20-84 år	60,5	-1,6	38,9	+1,7	0,2	-0,1	54,9	-3,4 *
Jordbrukare										
141	Båda könen	30-64 år	94,9	-0,1	5,1	+0,1	0,0	-0,1	93,3	-2,6
142		65-84 år	86,8	+5,6	9,8	-3,4	1,7	-1,0	70,1	-0,4
143	Samtliga	20-84 år	89,5	+2,0	8,2	-1,1	1,1	-0,3	77,7	-4,0
Övriga företagare										
144	Båda könen	30-54 år	73,7	-7,0 *	25,6	+6,4 *	0,0	-0,1	68,0	-11,0 *
145		55-64 år	77,7	+7,0	22,0	-6,4	0,0	0,0	75,9	+6,0
146		65-74 år	71,4	+12,3 *	28,6	-11,4 *	0,0	-0,8	68,7	+12,3
147		75-84 år	51,6	+10,6	41,7	-5,5	3,2	-3,7	48,6	+7,6
148		85+ år	40,3	+11,0	35,2	-10,0	13,9	-4,3	33,9	+6,7
149		55-84 år	71,0	+11,3 *	27,5	-9,5 *	0,6	-1,2 *	68,8	+10,1 *
150	Samtliga	20-84 år	70,6	+1,6	28,4	-1,0	0,3	-0,5 *	66,0	-1,7
HÄLSOPROBLEM										
Utan hälsoproblem										
151	Kvinnor	55-69 år	64,7	..	34,8	..	0,0	..	61,1	..
152	Kvinnor	70+ år	49,7	..	49,2	..	0,1	..	42,4	..
153	Män	55-69 år	72,5	..	27,4	..	0,0	..	68,3	..
154	Män	70+ år	64,8	..	34,5	..	0,1	..	56,8	..
Med hälsoproblem										
155	Kvinnor	55-69 år	57,3	..	40,9	..	0,4	..	52,9	..
156	Kvinnor	70+ år	33,8	..	51,2	..	8,3	..	30,3	..
157	Män	55-69 år	65,8	..	32,8	..	0,7	..	61,0	..
158	Män	70+ år	51,2	..	37,2	..	8,1	..	47,6	..
Personer som får någon form av äldreomsorg										
159	Kvinnor	55-69 år	53,7	..	41,0	..	0,4	..	49,9	..
160	Kvinnor	70+ år	30,7	..	47,1	..	10,4	..	26,7	..
161	Män	55-69 år	52,3	..	41,1	..	3,9	..	47,1	..
162	Män	70+ år	42,7	..	37,8	..	10,6	..	39,7	..
Otillfredsställt hjälpbehov										
163	Samtliga	70+ år	31,5	..	62,6	..	0,0	..	27,1	..

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Bor med bostadsrätt ⁵		Bor med hyresrätt ⁶		Trångbodd (norm 3) ⁷		Hög utrymmesstandard ⁸		Genomsnittligt antal boende per 100 rumsenheter ⁹		Antal i befolkningen (1000-tal) ¹⁰	
Tjänstemän på hög- eller mellannivå												
120	18,0	+7,0 *	21,9	+0,7	10,4	+2,3	40,5	-2,1	58,4	-0,5	600	
121	19,8	+2,9	17,9	-10,7 *	2,9	+0,6	72,6	+8,4 *	36,5	-3,8 *	191	
122	23,5	+2,4	23,6	-22,1 *	1,6	-4,1 *	71,7	+19,8 *	33,8	-5,6 *	89	
123	26,4	+3,1	34,8	-15,1 *	1,1	-8,4 *	69,7	+28,0 *	31,8	-6,0 *	54	
124	22,2	-5,8	53,1	-1,4	7,9	-3,1	58,1	+18,0	29,9	-5,3	19	
125	21,8	+2,8	22,1	-15,5 *	2,3	-2,0	71,9	+15,0 *	35,0	-4,6 *	335	
126	20,3	+6,5 *	24,8	-5,9 *	8,7	-0,2	48,1	+5,0 *	50,7	-2,5 *	1 047	
127	18,4	+11,0 *	22,5	+1,8	10,6	+1,7	40,3	-1,8	57,4	-2,0 *	577	
128	14,6	-0,5	17,5	-13,9 *	2,5	-0,9	72,6	+15,4 *	40,5	-5,1 *	222	
129	19,3	+0,7	12,7	-24,3 *	3,4	+0,1	74,7	+22,4 *	37,7	-6,6 *	110	
130	25,8	+7,3	23,6	-20,5 *	0,5	-3,4	69,3	+22,4 *	35,7	-5,9 *	67	
131	20,5	+6,6	45,2	-23,3	11,4	-4,8	58,3	+11,4	38,3	-0,6	16	
132	17,7	+1,3	17,2	-17,4 *	2,4	-1,0	72,6	+18,2 *	39,0	-5,7 *	398	
133	19,1	+7,8 *	22,5	-5,7 *	8,7	+0,2	50,2	+6,5 *	50,6	-4,2 *	1 071	
134	18,2	+9,2 *	22,2	+1,3	10,5	+2,0 *	40,4	-1,9	57,9	-1,3 *	1 178	
135	17,0	+1,2	17,7	-12,4 *	2,7	-0,3	72,6	+12,8 *	38,6	-4,9 *	413	
136	21,2	+1,5	17,6	-23,2 *	2,6	-1,6	73,3	+21,2 *	36,0	-6,2 *	199	
137	26,1	+5,1	28,7	-18,4 *	0,8	-5,9 *	69,5	+25,3 *	33,9	-5,8 *	121	
138	21,4	-1,5	49,3	-9,4	9,6	-3,3	58,2	+14,8	33,9	-2,3	35	
139	19,6	+2,1	19,4	-16,3 *	2,4	-1,4 *	72,3	+17,0 *	37,2	-5,5 *	733	
140	19,7	+7,3 *	23,7	-5,6 *	8,7	0,0	49,2	+5,8 *	50,7	-3,5 *	2 118	
Jordbrukare												
141	2,4	+1,2	4,3	+0,2	5,3	-9,4 *	77,0	+32,4 *	42,7	-16,4 *	28	
142	2,6	-2,4	18,0	-5,2	1,4	-12,5 *	79,4	+35,8 *	33,2	-13,8 *	65	
143	2,5	-0,6	13,5	-1,8	2,5	-11,4 *	78,3	+34,9 *	36,4	-16,2 *	95	
Övriga företagare												
144	10,8	+6,1 *	19,8	+3,2	12,1	+0,1	46,4	+6,3 *	57,5	-3,2 *	237	
145	11,0	+4,4	12,7	-10,9 *	2,1	-6,6 *	75,3	+23,9 *	37,9	-9,7 *	107	
146	9,7	+1,0	21,1	-13,0 *	1,0	-2,9	74,7	+24,4 *	36,8	-6,9 *	54	
147	20,4	+3,0	28,4	-12,9 *	2,0	-6,9 *	65,8	+26,3 *	35,9	-7,0 *	38	
148	24,1	+2,0	36,7	-9,7	7,7	-8,8	60,9	+19,6	37,3	-0,2	19	
149	12,4	+2,3	17,9	-12,8 *	1,8	-5,1 *	73,3	+24,6 *	37,2	-7,8 *	200	
150	12,2	+4,6 *	20,3	-4,4 *	8,9	-1,5	57,0	+13,9 *	48,7	-4,7 *	464	
HÄLSOPROBLEM												
Utan hälsoproblem												
151	17,6	..	20,9	..	2,2	..	69,9	..	36,8	..	418	
152	24,7	..	31,4	..	2,3	..	65,8	..	33,7	..	197	
153	13,6	..	17,8	..	3,7	..	69,5	..	40,1	..	499	
154	19,8	..	21,0	..	2,3	..	63,9	..	38,5	..	214	
Med hälsoproblem												
155	15,7	..	30,6	..	3,1	..	60,8	..	38,7	..	343	
156	21,9	..	45,9	..	5,8	..	50,3	..	36,2	..	481	
157	16,0	..	22,1	..	5,7	..	56,9	..	42,5	..	282	
158	17,4	..	34,2	..	6,2	..	49,9	..	41,6	..	258	
Personer som får någon form av äldreomsorg												
159	16,1	..	32,9	..	6,2	..	57,3	..	41,9	..	71	
160	19,3	..	51,1	..	9,2	..	44,9	..	37,3	..	243	
161	8,6	..	43,2	..	15,8	..	36,1	..	51,3	..	35	
162	15,7	..	43,0	..	8,3	..	42,6	..	44,1	..	105	
Otillfredsställt hjälpbehov												
163	19,1	..	53,8	..	7,7	..	44,9	..	35,5	..	48	

